

ARADI KÖZLÖNY

53. évfolyam, 5. szám
1938 január 8. szombat

Felelős-szerkesztő
SZ. J. K. B. GEZA

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Arad, Bulev. Reg. Ferdinand No. 4.

Van Zeeland Londonban tárgyal a nemzetközi megbékélésről

Londonból jelentik: Van Zeeland volt belga miniszterelnök, pénteken délelőtt megjelent az angol miniszterelnökségen, ahol megkezdte tanácskozásait Chamberlain angol kormányelnökkel. A tanácskozások tudvalevőleg új gazdasági béketerv kidolgozása körül folynak.

Az angol sajtó értesülései szerint a csütörtökön Londonba érkezett Van Zeeland elgondolásainak az az alapja, hogy a világ békéjének biztosítását meg kell előzni a gazdasági nehézségek enyhülésének. Viszont Chamberlain miniszterelnök úgy véli, hogy a politikai és gazdasági kérdések elválaszthatatlanok. Az a hír, hogy Van Zeeland két értekezletet javasol. Egyet az európai nemzetek számára, az európai gazdasági kérdésekben, azután egy világ-értekezletet az összes nemzeteket érintő problémákra vonatkozóan. Állítólag Anglia, Franciaország, Németország, Olaszország és az Egyesült Államok számára pénzügyi intézkedést javasol, az öt nemzet közös deviza kiegyenlítő alapijából, amelyet Baselen kezelnének és amelynek feladata a nemzetközi devizahullámzások kiküszöbölése lenne.

A Daily Herald szerint, Eden és Delbos külügyminiszterek Genfben Van Zeeland javaslatának egyik nagyon fontos pontja megtárgyalását tervezik, amely szükségessé tenné, hogy Delbos külügyminiszter hamarosan látogasson el Berlinbe. Abban a kérdésben ugyanis egyetértenek, hogy az európai béke kulcsa Franciaország és Németország közeledése.

Hitler kancellár tavasszal Rómába látogat

Rómából jelentik: Hitler német birodalmi vezér olaszországi látogatásának előkészületeiről és programjáról a következő hivatalos jelentést adták ki:

Hitler birodalmi vezér tavasszal Olaszországba érkezik. A fogadtatás előkészületeivel és a látogatás programjának kidolgozásával megbízott Ciano gróf külügyminiszter már tárgyában megállapította a fogadás részleteit. A német birodalmi vezér Rómán kívül felkeresi Nápolyt és Firenzét is.

Chautemps felhívása a sztrájkok ügyében

Párisból jelentik: A francia sztrájk-fronton a helyzet még jobban kiéleződött. Az a döntőbírósi határozat, amelyet Chautemps miniszterelnök hozott a Goodrich-gyár sztrájkja ügyében, sem a munkaadókat, sem pedig a munkásokat nem elégitette ki. A munkások körében az elkeseredés nagy. Elhatározták, hogy a gyárhoz 700 fős sztrájkőrséget rendelnek ki, amely megszállja a bejáratokat és lehetetlenné teszi a munkát a sztrájkterhek számára.

Ujabb jelentések szerint Chautemps miniszterelnök a sztrájkhelyzet kiéleződése miatt felhívást intézett úgy a munkásokhoz, mint a munkaadókhoz. A francia munkaadók lapja megállapítja, hogy a francia társadalmi egyenlőtlenségek és viszályok a kormány gyengeségére vezethetők vissza.

Királyi rendelet enyhítette az ostromállapotot

— Rendes bíróságok hatáskörébe utalták a törvénynek a bántalmazásokról szóló 11. szakaszát — Visszaállították a vizumkötelezettséget Csehszlovákia és Románia között — Fontos minisztertanácsra ültek össze a kormány tagjai —

Bucurestiből jelentik: A hivatalos lap szerdai számában királyi rendelet jelent meg, amely az 1937 március tizenegyediké, az ostromállapot meghosszabbításáról szóló törvény 11. szakaszának érvényességét megszünteti. Ez a szakasz a bántalmazásokról és sértésekről szól — a román jogi kifejezés „ultra” — ezeket a bűncselekményeket a most megjelent rendelet a rendes bíróságok hatáskörébe utalja.

A „Gazeta” című lap közleménye szerint 1938. január hetedikétől kezdődően ideiglenesen visszaállítják a Románia és Csehszlovákia közötti utlevélvizum kötelezettséget. Az utlevélvizumozása ingyenes.

Májusban utazik Londonba Őfelsége II. Carol király

Az angol külügyminisztérium hivatalos közlése szerint véglegesen megállapították II. Carol király angliai látogatásának időpontját, az uralkodó március 26-án érkezik Londonba és öt napig marad Anglia területén. Az állomáson VI. György angol király személyesen fogadja a királyi vendéget, akit a Buckingham-palotában szállásolnak el kíséretével együtt.

Elismeri a kormány az olasz császárságot

Itt írjuk meg, hogy a kormány értesítette az olasz kormányt, hogy új követet küld Rómába. Az új követ megbízó levélét

Olaszország királyához és Etiópia császárához címezi.

Ezzel a nagyfontosságú diplomáciai ténnyel Románia is helyet foglal azoknak az államoknak sorában, amelyek elismerték Olaszország abessziniai hódítását.

Goga Octavian miniszterelnök, mint ismeretes nyilatkozott a francia Havas hirszolgálati iroda munkatársának, a miniszterelnök nyi-

latkozában bizonyosságot tett arról, hogy Románia külügyi politikája továbbra is a régi tradíciók alapján épül fel és hogy Románia továbbra is franciabarát politikát fog folytatni. Goga Octavian miniszterelnök nyilatkozata kitűnő hatást váltott ki francia politikai, parlamenti és diplomáciai körökben. A miniszterelnök nyilatkozatát valamennyi nagy francia lap első oldalon hatalmas cikkben közli le. A lapok rámutatnak arra, hogy Románia külpolitikája továbbra is a hagyományos román-francia barátság elvén áll és a Goga-kormány szilárdan kitart a francia szövetség mellett.

D. R. Ioanitescu az új földmívelésügyi miniszter

Ioanitescu földmívelésügyi miniszter péntek déli 12 órakor letette az esküt.

Az „Informația” úgy tudja, hogy Maniu és Codreanu találkoztak egymással és megkezdték a választási együttműködésre vonatkozó tárgyalásokat. Hír szerint a választási paktumnak ugyanolyan feltételei lesznek, mint amilyenek a legutóbbi egyezmények voltak.

A liberális párt hétfői végrehajtó bizottsági ülése elé nagy érdeklődéssel tekintenek. Ezen az ülésen döntenek a kormánnyal szembeni magatartásról, valamint Bratianu Gheorghe párhiveinek visszatéréséről.

A „Tempo” szerint a liberális párt Tătărescu

csoportja és Bratianu Dinu csoportja között nézeteltérések merültek fel a gheorghisták visszavétele ügyében. Costinescu dr. igyekszik megegyezést teremteni, mert Bratianu Dinu megrendíthetetlen elhatározása, hogy a két párt közötti kibékülést megvalósítja.

A liberális párt állandó bizottsága január 10-én fog összeülni Bratianu Dinu pártelnök lakásán. Az állandó bizottság a két liberális párt egybeolvadásának kérdését fogja tárgyalni, valamint az erre vonatkozó határozatnak a párt végrehajtóbizottsága által való ratifikálását.

A rendőrség hajtja végre a cselédrendeletet

Jelentettük, hogy az ipar- és kereskedelmiügyi minisztérium megtiltotta, hogy zsidók negyven éven alóli keresztény nőket tartsanak szolgálatukban. A munkaügyi minisztériumhoz küldött átiratában kéri, hogy az összes rendőrségeket utasítsák a jelenlegi cselédszerződtetések felülvizsgálására és arra, hogy vonják be a zsidó szolgálatban levő, negyven éven alóli keresztény nők

cselédkönyvét. A munkaügyi minisztérium kéri a cselédügynek a rendelet szempontjából való szigorú ellenőrzését.

Dr. Banu egészségügyi miniszter a pénteki nap folyamán meglátogatta a Jalomita-megyei közegészségügyi intézményeket.

A Viitorul közli, hogy a liberális párt nem helyesli a parlament feloszlását annak megalkulása előtt.

Ma este Magyar Bál a Fehér Keresztben!

Istrate Micescu külügyminiszter Arad megyében vadászik

Istrate Micescu külügyminiszter, tegnap a külügyminisztérium palotájában teát adott a magas politikai méltóságok számára. A teán résztvettek a miniszterek és államtitkárok, valamint a külföldi követek és meghatalmazott miniszterek.

Micescu külügyminiszter egyébként Prágába utazik, ahol vasárnapig fog tartózkodni. A csehszlovák fővárosból Belgrádba, innen pedig Genfbe utazik.

A „Curentul” tegnapi száma közli, hogy Istrate Micescu a diplomáciai kar több tagjával szomba-

ton vadászatot rendez Ardeal—Erdélyben. A vadászat után a külügyminiszter egy napi tartózkodásra Prágába, majd onnan Belgrádba utazik, hogy Sztójadinovics miniszterelnökkel tárgyaljon. Belgrádi tartózkodása is rövid lesz, mert Sztójadinovics Berlinbe látogat el, míg Micescu külügyminiszter Genfben utazik, hogy résztvegyen a Népszövetség januári ülésén.

Istrate Micescu külügyminiszter Aradra érkezett és Arad környékén vadászatot vesz részt. A külügyminiszter innen utazik Prágába, ahol fontos tárgyalásokat folytat.

Ujabb külföldi lapvélemények

Róma. (Rador.) A Stefani-iroda jelenti a következőket: Az esti lapok hangsúlyozzák annak a hírek jelentőségét, amely szerint Románia elismeri Olaszország abessziniai hódítását. A Tribuna szerint ez az elismerés annál nagyobb jelentőséggel bírna, mert egybe esne a Goga-kormány első ténykedéseivel és bizonyoságul szolgálna az Olaszországgal szemben megnyilvánuló őszinte barátságról.

Páris. (Rador.) L'Information római levelezőjétől szintén oly értelmű jelentést kapott, amely szerint Románia elismeri Olaszország abessziniai hódítását. A lap megemlíti, hogy a román kormány elhatározása őszinte örömet váltott ki olasz politikai körökben.

A Le Temps hosszú cikkben foglalkozik a romániai helyzettel és megállapítja, hogy Istrate Micescu külügyminiszter kijelentései alátámasztották a Goga-kormány hivatalba lépé-

sekor tett nyilatkozatot, amely szerint Románia hű marad eddigi szövetségeseihez és a Balkán-egyezményhez.

— Nincs okunk arra, — írja a Le Temps, — hogy kételkedjünk ezeknek a biztosítékoknak őszinteségében. Ezek a kijelentések alkalmasak a helyzet tisztázására. Nem lehet eléggé hangsúlyozni, hogy az egyes országok belpolitikai rendszerei között lévő különbségek nem lehetnek akadályai a nemzetközi együttműködésnek. Ezt fejezte ki egyébként Micescu külügyminiszter is nyilatkozatában, amelyben leszögezte, hogy a belpolitikai események nem befolyásolják az ország külpolitikáját.

A Le Temps ezután a belpolitikai kérdésekkel foglalkozik, köztük a zsidóság helyzetével. Ezzel kapcsolatban a következőket írja:

— Különbséget kell tenni azon zsidók között, akik már régen élnek az ország területén és azok között, akik 1919. és 1920. után telepedtek ott le és akiknek helyzete, a jelek szerint, még nem tisztázódott.

Ma este rádióbeszédet mond a pénzügyminiszter

A legutóbbi minisztertanács úgy határozott, hogy a kormány részletesen ismerteti a nyilvánossággal munka-programját. Ezért úgy döntött, hogy minden egyes tárca vezetője rádióbeszédben tájékoztatja a közönséget munkatervéről. Az első ilyen beszédet Eugen Savu pénzügyminiszter mondja el a bucaresti-i rádió mikrofonja előtt január 8-án, szombaton este 20 óra 35 perckor.

Bucuresti. A Viitorul jelentése szerint I. Lupescu, a Frontul Romanesc Ramnicul Sarat és I. Marinescu, a Frontul Romanesc Braila megyei elnöke belépett a nemzeti keresztény-pártba. Ugyancsak belépett a kormány-pártba V. Stanciu nemzeti-parasztpárti vezető-politikus is.

A belügyminiszter részletes utasítást adott

az alárendelt közegeknek az utlevelek kiállításával kapcsolatban. Az utlevél-kérvényeket speciális nyomtatványokon kell kiállítani és azokhoz mellékelni kell az összes szükséges iratokat, valamint az adóbizonyságokat is.

A Porunca Vremii szerint Braescut, a nemzeti keresztény-párt bucaresti-i tagozatának elnökét ipariügyi államtitkárrá nevezik ki, míg Florescu mérnök alminiszteri megbízással a földművelésügyi minisztériumba kerül és az erdőkitermelés irányítását látja el.

Ugyancsak a Porunca Vremii írja, hogy a kormány hétfőn megkezdi munkatervének gyakorlatba való átvitelét, így elsősorban a falusi zsidó kereszmárosok italmérési engedélyeinek visszavonását, valamint számos közszükségleti

Egy ember arcképe

Irta: MARAI SANDOR

A belga muzeumbárátok egyesülete — egyesülés, amely ezt a különös nevet viseli: „A medve bőre” — szokatlanul érdekes ötletet valósított meg, mikor egy brüsszeli kiállítási teremben összegyűjtött néhány tucatot a régi képekből, melyeknek festőit nem ismeri a kulturhistória. A néző e kiállításon a képekkel vitatkozik, nem a festőkkel. Egy gyöngébb Rembrandt — ha ugyan van ilyen — mindig terrorizálja a nézőt; hiába, Rembrandt! Egy kép, mely Rubens, vagy az egyik Brueghel kézjegyét viseli, rögtön olyan igénnyel lép fel, hogy nem tudunk szabadulni a mester fölényének hatása alól. Igen, elég az is, ha egy képről megállapítják a szakértők valamelyik iskolának hatását s rögtön áhitattal bámuljuk a különben talán közepes vásznat, mert a Rembrandt-iskola cégjelzése remélni engedi, hogy a mester személyesen is belefestett a képbe; amint ez régen szokásos is volt. A kép, melynek festőjét ismerjük, legalább is annyira hat a festő presztizsével, mint tárgyával és minőségével.

A belga kiállítás ilyen „névtelen” képeket mutat be; a néző elfogulatlanul bámulja az ismeretlen régi festő művét, mely egyedül kénytelen megnyerni perét, a festő világhírének jótékony segítségével. Egy nagy festő alkotása természetesen oly ellenállhatatlanul és hangosan kiabálja világga a mester kézjegyét, hogy felismerjük akkor is, ha a

vászon, vagy a deszka hátlapján nincs ott a jel, mely bizonyítja, hogy pinxit Dürer, vagy Cranach. De nagy festő minden időkben kevés élt a világon, s az emberek — nemcsak a pápák, hadvezérek, császárok — minden időkben szívesen megajándékozták kedveseiket és az utókort képmásuk kinyomatával. A középkor városaiban sok névtelen mester dolgozott, a születésnapra, vagy jubileumra, vagy egy szerencsés üzlet emlékére megfestette valamelyik hasas polgár, szerencsés kézműves, vagy becsvágyó hivatalnok arcképét. Ezek a névtelen festők a középkori városokban a fényképezéseket helyettesítették. Egy-egy Anton, aki pék volt és megszedte magát, ezüstgombos vasárnapi ruhájában, hatvanadik születésnapja előestéjén elballagott a városi piktorhoz, aki aztán néhány ezüstdukátért lepingálta, fekete ruhában és kálapban, pontosan olyan ijedten és áhitatosan, mint ahogy ma néznek a „névtelen emberek” a külvárosi fényképezészek jóindulatú, minden mesterkéltén „művészies” beállításától mentes családi arcképein.

Ez a névtelen modell, aki egy németalföldi városban, háromszáz év előtt odaállt a névtelen festő vizsgálószeme elé, ez az ismeretlen ember, akiről nem tudni, ezüstműves volt-e, vagy vámszedő, vagy megtollasodott paraszt, ez az ősmmodell; s néha gondolok arra, hogy minden művészetnek és irodalomnak legnagyobb témája talán mégis csak ő, a névtelen és ismeretlen paraszt, polgár, vagy hivatalnok, aki életében nem alkotott nagy műveket, de a nagy művek, a nagy vállalkozások, a nagy hőstettek és nagy slamasztikák árát végül is min-

cikk olcsóbbá tételét.

A Buna Vestire szerint Corneliu Codreanu szerda este meglátogatta Maniut, aki előtt új-évi jókívánságait fejezte ki. A két vezető politikus kölcsönösen szerencsekívánatait fejezte ki a választási meg-nemtámadási egyezmény eredményei fölött.

Uj interimárbizottságok kerülnek a munkakamarák élére

Leon Scridon, a munkaügyi minisztérium államtitkára foglalkozott az ardeali munkakamarák helyzetével. A „Porunca Vremii” jelentése szerint minden bizomnyal sor kerül a munkakamarák vezetőségeinek feloszlására és helyükre Interimárbizottságokat neveznek ki.

Goga miniszterelnök és Vaida tanácskozása

A Frontul, Vaida pártjának hivatalos lapja, a tegnap lefolyt Goga—Vaida megbeszélésről a következőket írja: A megbeszélés két és fél óra hosszat tartott. A két politikus megvizsgálta a politikai helyzetet és megállapította céljaik egyöntetűségét, de szó sincs együttműködésről. A Román Front továbbra is kedvező álláspontot foglal el a kormánnyal szemben s az együttműködés kérdése csak akkor kerülhet felszínre, ha a kormány nehéz helyzetbe jut. Valószínű — fejezi be a lap — hogy Vaida a megbeszélés után kihallgatáson fog megjelenni Öfelségénél.

Vizsgálat az ilfovi ügyvédi kamara tagjai között

Murgaseanu ügyvéd, akit azzal bíztak meg, hogy az ilfovi ügyvédi kamarában működő zsidó ügyvédek működési jogát vizsgálja felül, most készült el munkájával és ebben 1500 bucaresti-i zsidó ügyvéd működési jogának fel függesztését javasolta. Ezek az ügyvédek — hangzik a jelentés — 1919 és 1932 között kérétek a felvételüket az ügyvédi kamarába és mint Murgaseanu megállapította, valamennyiük dossziájából hiányzik a román állampolgársági bizonyítvány, pedig a román állampolgárság főfeltétele az ügyvédi gyakorlat folytatásának. Murgaseanu ügyvéd fel függesztő javaslata fellett az ilfovi kamara legközelebbi ülésén döntenek.

dig ő fizette meg. Korunk, mely szenvedélyes érdeklődéssel fordul a történelem elsőrangú alakjai felé s regényes tálalásban szívesen olvassa egy Örült Johanna, vagy Mérges Richard veszedelmes szindus életének történetét, nem ismeri e tarka jellemek és sorsok statisztáit; Julius Cézárrol már csaknem mindent tud az átlag olvasó is, de én szívesen olvasnám azt a történelmi regényt, mely hűségesen és megbízhatóan elmeséli Cajus életét, születésétől haláláig. Cézár uralma alatt; Cajusét, aki nem volt más és egyéb, csak „egy férfi” Rómában s állandóan fizetett adót, vért és munkát azért, ami Cézár vállalkozásaiban aztán csillogó történelem lett.

„Egy ember arcképe” — nem gondolják, hogy ez a legkülömb cím, melyet művész munkájának adhat? . . .

CORSEO siágermozgó

Tel.: 2065

„Szerená”

WILLY FORST rend 768. F. szereplő: Hilde Kraul, Albert Materstock és Igo Sym H. radó.

Délután 3 órakor matiné

és 16 óras helyárral.

Kofal rejtélye

Bűnügyi film. Háromnyelvű felirattal.

Főszereplő: PAUL W. GEIER

Folyik a vizsgálat Buday terrorista ügyében

Páris. (Rador.) Dr. Buday Kálmán terrorista ügyében a vizsgálóbíró letartóztatott egy Franz Havel nevű laptudósítót is. A lap tudósító kihallgatása során kijelentette, hogy Budayt nem ismeri és neve csak akkor tűnt fel neki, amikor letartóztatták. Havel azt is közölte, hogy sohasem akart Delbos ellen merényletet elkövetni és csak azért írt Budaynak, hogy figyelmét a francia politikai helyzetre irányítsa.

Kimélje
gyermekai szemét
és használjon csakis

ARGON

ELECTROSTAR S. A. BUCUREȘTI, 1
CALEA VICTORIEI, 2

Szerencsés megmenekülése után

Vonaton folytatta útját Athén felé Mihai trónörökös, nagyvajda

Nagyszabású előkészületek folynak a görög fővárosban Pál görög trónörökös esküvőjére — Megérkezett Athénbe az ünnepelt főhercegi menyasszony

Bucureștiből jelentik: MIHAI nagyvajda, trónörökös, mint ismeretes, Constantába utazott hogy onnan egy torpedóromboló fedélzetén Athénba utazzon, PÁL görög trónörökös esküvőjére. A nagyvajda el is indult Constantából, azonban a torpedóromboló Várna magasságában erős viharba került, úgyhogy kormány-szerkezete megrongálódott és rádióján keresztül értesítette Constantát az ut további folytatásának lehetetlenségéről. A hajó ezek után vissza is indult és kikötött Constantában. Szerencsére sem a nagyvajdának, sem kísérőinek semmi bajuk nem történt. MIHAI nagyvajda nyomban vonatra szállt, a fővárosba utazott és onnan folytatta útját vonaton Athénba.

Tegnap délután egyébként hatalmas ünnepségek kíséretében fogadta a görög főváros lakossága Pál trónörökös menyasszonyát, Friderike Luiza hercegnőt. A görög főváros tegnap ünnepi díszet öltött. Az uccákon fellobo-gozott és feldíszített transperensek világítottak. A vasúti pályaudvartól a királyi kastélyig húzódó négykilométeres útvonal zászló és virágerdőben pompázott. Az uccák mindkét oldalán katonai kordon állt, a katonák mögött pedig a görög főváros százezernyi lelkes tömege.

A vasúti állomáson György görög király, az uralkodóház tagjai, Metaxas miniszterel-

nök, a kormány tagjai, a diplomáciai kar, a katonaság vezetői és sokezernyi előkelő közönség várták a jegycsár érkezését. A különvonat a jelenlevők lelkes üdvözlésével mellett futott be az állomásra. A menyasszonyt a király és a királyné üdvözlítették. Majd Metaxas miniszterelnök mondott beszédet, a miniszterelnök felesége pedig hatalmas fehér rózsacsokrot nyújtott át Friderika Luiza hercegnőnek. Még a polgármester mondott néhány üdvözlő szót, majd a hercegnő, a királyi pár és a trónörökös, a tömeg lelkes éljenzése közben haladt ki az állomás elé. A pályaudvar előtt várakozó tömeg, amikor a csodálatosan szép menyasszonyt meglátta, hatalmas üdvözléssel köszöntötte a leendő trónörökösnet.

Az első autóbába a király, Friderika Luiza hercegnő és a menyasszony apja ültek. A másik autóban a vőlegény, a menyasszony anyja foglaltak helyet. Hatalmas lelkesedés tombolt mindenütt, hol a fejedelmi vendégek elhaladtak. Az autók előtt egy lovas eskadron haladt. Az autók után szintén lovasság következett. A lelkes fogadtatáson egész Athén népe részt vett.

Az esti órákban Athénban ünnepi kivilágítás volt. Az Akropolisz tiündéri fényözöne mély hatást váltott ki. A lelkesedést a késő éjszakai órákig tartott.

A vasárnapi légvédelmi gyakorlat programja Aradon és a megye területén

Január 9-én, vasárnap egész Aradmegye területén általános légvédelmi és elsötétítési gyakorlatot, valamint riadópróbát rendeznek, hogy a közönség felkészültségét kipróbálják. Vasárnap déli fél 2 órakor a gyárak szirénái három perces időközben hosszú jelzéseket adnak le, a város valamennyi harangja pedig megkondul. Tíz perccel később, vagyis 1 óra 40 perckor a harangok és a gyárak szirénái ugyancsak háromperces időközben, de rövidebb, szaggatottabb jelzésekkel adják tudtul, hogy a riadó véget ért. Ennél a gyakorlatnál a közönség szemlélként vesz csak részt.

Ugyancsak vasárnap, este fél 10 órakor újabb

riadó következik, ugyancsak harangzugás és szirénabugás jelzésével. Ennél a gyakorlatnál a lakosság köteles eloltani a kifelé ható fényeket, azonkívül gondoskodni arról, hogy a lakások ablakai annyira el legyenek függönyözve, hogy azokon semmi fény se szűrődhessen ki. Az elsötétítési gyakorlat 10 percig tart, vagyis 9.40-kor fejeződik be. A gyakorlat befejezését rövid harangjelzések és szirénabugások tudatják a lakossággal.

A gyakorlatok azt a célt szolgálják, hogy a közönség hozzászokjon a légvédelmi intézkedésekhez és kipróbálják a légi támadások ellen védekező alakulatok működését.

Összeomlás előtt a front Shantung-tartományban

Londonból jelentik: Shantung tartományból érkezett japán jelentések szerint, az ott harcoló Szancsufu tábornok csapatainak ellentállása összeomlás előtt áll. Kínai részről az a gyanu merült fel, hogy a tábornok japán szolgálatban áll és szántszándékkal árulja el hazáját illetve segíti a japánokat győzelemhez. Ha az itt küzdő kínai haderők ellentállása megtörik, akkor igen fontos hadászati pontok, így a Lung-ha-i vasútvonal, japán kézbe kerülnek.

Tokióból jelenti a Domei iroda: A kormány tagjai és a császári hadiszállás képviselői ér-

tekezletre gyűltek össze a miniszterelnökségen, hogy megvizsgálják a kínai helyzetet. Elhatározták, hogy hasonló tanácskozássra mindennap összeülnek és kicserélik a nézeteiket és értesüléseiket.

A megbeszélés után a miniszterelnökség egyik vezetőállású tisztviselője kijelentette: Japán, Kínában megvalósítja a kitűzött célokat és elmegy a végsőkig ennek megvalósítása érdekében, kivéve, ha Csang-Kai-Sek teljesen fel nem adja eddigi álláspontját és elismeri a japán követeléseket.

Vizkereszt megünneplése

Ünnepélyes keretek között és hagyományos fénytel ünnepelték meg Aradon ez esztendőben is a görög keleti egyház egyik legnagyobb ünnepét, a Vizkeresztet.

A görög keleti katedrális már az ünnepi liturgia megkezdése előtt zsúfolásig megtöltötték a hívek. Délelőtt fél 10 órakor nagy papi kísérettel kezdődött meg az ünnepi szentmise, amelyet Dr. Magier Andrei püspök mondott teljes egyházi díszben és nagy papi széklettel. Az ünnepélyes mise közben 12 pap és két diakon segédkezett.

Délelőtt 11 órakor a püspök fényes papi és világi kíséretével kivonult a Piața Catedralein felállított díszes emelvényhez, ahol megkezdték a víz szentelést. Az ünnepség mintegy 12 óráig tartott, amidőn a papság a világi előkelőségektől kísérve, visszavonult a katedrálisba. A fenyőgalyakkat és nemzeti zászlókkal díszített emelvény előtt ekkor kezdődött meg a helyőrség csapattesteinek díszfelvonulása.

A templom bejárata előtt helyezkedtek el a papi és polgári előkelőségek: Dr. Magier Andrei püspök, Barbul Eugen dr. prefektus, Popovici Nicolae dr. polgármester, Georgescu Petre generális, Theodorescu granicier tábornok, Peter Alexandru dr. alpreiektus, az interimár bizottság tagjai, a katonai egységek parancsnokai. A csapatok fesszen tisztelgve, a katonazenekar hangjai mellett vonultak fel a papi és hatósági méltóságok és az ünneplő nagyközönség előtt.

A Vizkereszt ünnepség a katonai felvonással ért véget.

Ujabb letartóztatás a székesfehérvári gyilkosság ügyében

Székesfehérvárról jelentik: Mint ismeretes, december 30-án Arany Gyula állásnélküli kereskedősegéd megrögtötte a 47 éves Csapody Erzsébetet, néhai Csapody volt közjegyző leányát, aká ki akart rabolni. A rendőrségen Arany legutóljára azt vallotta, hogy az áldozat öccse, Csapody Sándor székesfehérvári újságíró biztatta fel a gyilkosságra és úgy volt, hogy a büntetés után Budapesten találkozni és megosztóznak azon a párezer pengőn, amelyről tudták, hogy a megöregedett hölgy lakásán van. A gyilkos a vizsgálóbíró előtt is megmaradt a vallomás mellett, mire ma Csapody Sándor újságíró szintén őrizetbe vették.

Három napig tart Egyiptom királyának esküvője

Kairó. Egyiptom népe nagyban készülődik ifjú királyának menyegzőjére. A menyegző kairói ünnepségei három napig fognak tartani és erre az alkalomra felépítendő hatalmas sátrakban naponta 100.000 szegényt látnak el majd minden jóval.

URANIA-mozi.

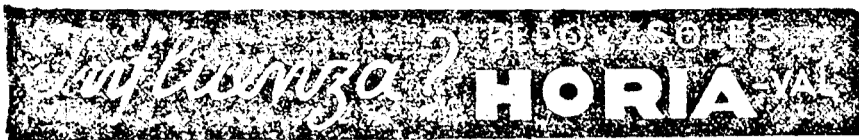
Tel fonelövét: 12-32. Folytatódik a nagy siker!

„BROADWAY MELODY 1938”

Káprázatos kiállítás... őröngös táncok... kacagtató humor... csodás filmemlény,

ELEANOR POWELL, ROBERT TAYLOR, Judy Garland, a „baktis smár”

3-kor mérsk., 5, 7.15, 9.30.

Waldo Robeson

cipot - sorozata

Világhívő nők,

kalandok

*

Nő, vagy ember?

A mai nő nagy problémái a munka, a „férfias élet” és a szépség szempontjából

(29)

A híres nők galériájának végén, amikor már megismerkedtünk korunk leghíresebb és leghírhedtebb asszonyaival, újra felvethetjük a kérdést: mi-ben különbözik a „mai nő” az elmúlt korok nőitől? Milyen képet kapnánk, ha a dus szemöldökű, sejtelmesen szép szemű, szíromarcu Barbara Hutton, a férfiasmarkás Curie-Joliot asszonyt, a kövér, tányérképlű Mme Hanaut, Aimée McPherson furcsa, egzaltált arcát és mondjuk Csangkaiseknek kínai szépségét egyetlen lemezre kopiroznánk?

Ez a lelki portré arra mutat, hogy a mai nőben megvan minden férfiképesség és a hogy „gyengébb nem” dajkameséjét csak a családi és társadalmi körülmények tartják még fenn. Helyes tehát a megállapítás, hogy a nők között minden elképzelhető férfitípusnak akad rokonpéldánya s hogy ezek a szembeötlő rokonpéldányok még csekély számuak, annak kizárólag az eltérő nevelés, környezet és beállítottság az oka.

De az átalakulás már régen megindult. A különbséget a régi és a mai nők között az európai nők mutatják. Európában a nő még sok férfipályán: ritkaság. Azokat a harcokat, amiket nálunk rég megvívta, most vivják Európában. Idestova száz éve már, hogy az Oberlin egyetemre beengedték a nőket, valamennyi fakultásra. Az amerikai nő sokkal többet ért már el a gyakorlati egyenrangúságra, mint európai nővére. Az amerikai nő úgy dolgozik és olyan szabadon él, mint a férfi. És példájával azokat is megcáfolta,

akik szerint az a női nemzedék, amely a férfiakhoz hasonlóan él: el fogja veszteni nőiességét, báját, szépségét, sex appealjét. Csak végig kell menni egyszer a Broadwayn, a Hollywood Boulevardon, vagy bármelyik nagyobb csikágói, detroiti, vagy philadelphiai utcán ahhoz, hogy az ellenkezőjéről meggyőződjünk. A huszadik századi női szépség-ideál megtestesítői legnagyobb számban éppen nálunk élnek, sőt azt mondhatnánk, hogy a szépség-ideál: az amerikai nő.

Sportszerű, férfias és szabad életének az amerikai nő csak azt köszönheti, hogy természetben utóérhetetlen. Az európai nagyvárosokban alig akad néhány olyan tökéletes alakú nő, mint amilyen ezrével futkos bármelyik amerikai városban, anélkül, hogy különösebb feltűnést keltene.

Az átlagnő kicsit lassabban jár kiemelkedő nővéreivel s ezért általában még mindig hódít a régi nőszemlélet. Mert ha a nőt már nem is tartják gyengébb nemnek: a nőt még igen sokan, elsősorban maguk a nők is, különleges, a férfítól eltérő emberfajának tekintik, eltérőnek jellemében, képességeiben, érzésvilágban. Pedig, hogy tévednek, azt éppen most láttuk. És az átalakulás, amely a biológiai eltéréseket nem érintheti, a társadalmi különbségeket teljesen el fogja tüntetni. Akkor majd nem beszélhetünk már híres nőkről és híres férfiakról, csak híres emberekről.

(Utánnomás tilos.)

VEGE.

Sikeres TBC-védőoltást jelent be a Rockefeller-intézet

Amerika egyik legkomolyabb orvosi lapja, a Journal of Experimental Medicine, amelyet a Rockefeller-intézet ad ki, szenzációs bejelentéssel lepte meg a világot. A beszámoló arról ad hírt, hogy két amerikai orvosnak, Eugene L. Opienek és Jules Freundnak sikerült olyan védőoltást előállítani, amely az embert egész életére védi a tuberkulózistól.

Eugene L. Opie és Jules Freund a Cornell egyetem orvosi fakultásának professzorai. Már hosszú idő óta kísérleteznek tbc-ellenes védőoltásokkal és új szérumokkal már két év előtt kitűnő eredményeket értek el barna havanna-nyulakon. Az azóta végzett kísérletei bebizonyították, hogy védőoltásuk nemcsak a próbanyulaknál válik be, hanem az embereknél is.

Az orvostudomány már évtizedek óta keresi a tuberkulózis védőoltását, azonban az eddigi szérumok nem voltak tökéletesek. Ennek egyik oka az volt, hogy élő tbc bacillusok bevezetése a szerve-

zetbe igen veszélyes, viszont a halott tuberkulózis bacillusok hatályosságában nem igen bíztak az orvosok.

A két amerikai tudós a halott bacillusokból készült védőoltás elve alapján indult el. A baktériumokat hővel ölték meg: egy órán keresztül 80 fokos gőzben tartották őket.

A védőoltás elkészítéséhez szükséges vérsavót lóól nyerték. A halott baktériumokat és a lósvét annak az új elvnek alapján vegyítették, hogy „egy bizonyos antigénnel való immunizálás meggyorsítja más antigének ellentestét termelő munkáját”. Az új védőoltásban a halott bacillusok játszó az egyik antigén szerepét, a másikat pedig a ló vérsavója.

Egész Amerikában óriási feltűnést keltett a bejelentés annál inkább, miután a Rockefeller-intézet lapja csak a legkomolyabb kísérletekről szokott beszámolni, melyek eredményeit az intézet tudósai alaposan megvizsgálták.

Ma este lesz a Magyar Bál

Idén is palotással nyitják meg a Magyar Bálát — A jótékony Nőegyletek szerepe a magyarság táncmulatságán

Az aradi Magyar Bál hónapok óta folyó fázis előkészítő munkálatai befejeződtek: ma este a Fehér Kereszt szálló tágas nagytermét zsúfolásig megtöltő bálozó tömeg a hagyományos sikerrel fogja megtartani Arad magyar társadalmának hagyományos táncmulatságát, a Magyar Bálát.

A hatalmas rendezőbizottság, hosszú hónapok óta, minden részletre kiterjedő pontossággal készítette elő a bál sikerét és így idén sem lesz az meglepetésszerű. Az előkészítő munká-

latok befejező aktusa az aradi katonai és polgári hatóságok ünnepélyes meghívása volt, melyet a Magyar Párt reprezentáns egyéniségei végeztek. Ugy a katonai, mint a polgári hatóságok fejei lekötőlelő szívélyességgel fogadták a meghívást és minden valószínűség szerint képviseltetni fogják az általuk vezetett intézményt az aradi magyar társadalom reprezentáns bálján, mint ez a múltban is évről-évre megtörtént.

A Magyar Bálát az idén is a jótékony

Ujból egészséges és életvidám vagyok . . .

és ezt a Gastro D.-nek köszönhetem — írja S. Lilly fiatal leány Oradeáról — majd így folytatja:

„24 éves vagyok, de életem utolsó 6 esztendeje állandó szenvedésben telt el. — 18 éves koromban nagyon megijedtem valamitől és így olyan betegséget kaptam, melyről nem lehetett megállapítani, hogy milyen természetű. — Nem tudtam sem enni, sem aludni, ha ettem valamit azonnal hánytam és kivert a forróság, utána hosszas fejfájás gyötört. Sápadt, vérszegény lettem, 7 és fél kilót fogytam, elvesztettem életkedvem és nem tudtam sehová sem járni, míg mások ajánlására végre a Gastro D. gyógyszert kezdtem használni. Ez az amerikai gyógynövényekből készült egyszerű gyógyszer teljesen meggyógyított, mindent eszem és 3 hónap alatt 6 kilót híztam. Ismét járok társaságba és bízom a jövőmben.”

Gastro D. kapható gyógyszertárakban és drogeriákban vagy megrendelhető postán 135.— lej utánvét mellett Császár F. gyógyszertárában, București, Calea Victoriei 124.

szolgáltatásban tartják meg. Arad előkelő hölgyei, akik a hatalmas munkának legnehezebb részét végezték, teljes létszámban ismét részt vesznek a bál munkában. Parecz Béla dr. pártelnök és Löcs Rezső dr. rendezőbizottsági elnökök vezetése alatt dr. Parecz Béláné, dr. Löcs Rezsőné, dr. Széll Lajosné, özv. Sztankovits Istvánné, Nagy Imréné, özv. Grosz Józsefné, Fényes Lórántné, Mairovitz Emilné, Martini Jánosné, Zombor Gyuláné, Jombart Lajosné, Hoszpodár Miklósné, Buzogány Mártonné és Medveczky Margit fejtették ki a legelőkelőbb tevékenységet az előkészítő munkában és elsősorban az ő lelkesedésük fogja biztosítani a bál munka rendjét és sikerét.

Az idei Magyar Bálon is lesz pezsgőszoza, hideg- és meleg büffé, feketekávé-szoza és tombola. Utóbbi a bál legnagyobb érdeklődést keltő attrakciója, mert az értékes és művészi izléssel előállított tcmolatárgyaknak hatalmas tömegét készítették el fáradtságos munkával és így mindenki, aki a bálon részt vesz, maradandó emlékekkel távozhatik a hangulatos mulatságról. Peleznay Istvánné vezetése alatt Zöldv Fróné, Szabó Józsefné, Medveczky Marit, Tichy Manvi, Huvér Gizi, Marossy Erzsébet és Buchi Manvi végzik a tombolasátor előreláthatólag óriási forgalmának fáradtságos lebonyolítását.

A Magyar Bálát az idén is palotással nyitják meg. Tízennégy pár táncolnia majd a festői tancot, stílusos öltözetben. Alföldi Ilonka, Kies Marietta, Földes Marianne, Kászonyi Piri, Kövér Hedy, Tóth Jolán, Schönborn Mária, Muskatál Rózi, Gantner Manci, Seidl Gizi, Hendl Ili, Varga Piri, Reményi Piri, valamint Mikoss Györoy, Réger Kálmán, Szeredy Béla, Farsang Dezső, Somogyi Sándor, Sándor Gyula, Marksteiner József, Schönborn József, Phöm János, Fritz János, Török Zoltán, Bereczky Imre, Návrádi Kálmán és Erky Tibor szerepelnek a palotásban, amelyet Berczy Ilonka tánc-tanárnő tanított be. A palotást Almai Laci cigányzenekarának kísérete mellett adják elő.

Harmincmillió lei alaptőkével bankpalotát épít a fővárosban a Transilvaniai Bank

A Transilvaniai Bank és Kereskedelmi Rt. legutóbb elhatározta, hogy a fővárosban bankpalotát építtet. A palota építésére már kiírták a pályázatokat, amelyen több fővárosi és transilvaniai építész vett részt. Jelentések szerint az igazgatóság a pályázatok ügyében a tél folyamán dönt és tavasszal kezdik meg a palota építését. A bankpalotára a Transilvaniai Bank 30 millió leit irányzott elő.

Ugyanitt jelentjük, hogy január elsejével megkezdte működését az intézet önálló nyudijintézete is, amely már megkapta jogi személyiségét. A bank nyudijipénztárának kezdő tőkéje 6 millió lei, amely alap rendelkezésére az intézet igazgatósága a múlt évi mérlegben egymillió leit szavazott meg, míg a többi összeg, a további ötmillió lei, az intézet előző évi mérlegeinek nyereségrészesedéséből állott elő. A nyudijipénztárulást fele részben a tisztviselők, fele részben pedig a bank fizeti. A bank nyudijipénztárának az intézet minden tisztviselője tagja.

Tűz semmisítette meg a „Har Camel“-gőzöst a constantai kikötőben

Bucuresti. A „Tempo“ jelentése szerint tegnap katasztrófális tüzvész pusztított a constantai kikötőben a Har Camel nevű, angol lobogó alatt haladó gőzös fedélzetén, amely a „Palestina Maritime Line“-társaság tulajdona. A tűz éjjel 3 órakor tört ki. A Har Camel rendszeres járatot tart fenn Constanta és Haifa között. A gépteremben keletkezett a veszedelem, amely átterjedt a fedélzetre és a nagy szélben mind nagyobb méreteket öltött. A legénység, amikor látta, hogy a hajót nem tudja megmenteni, elmene-kült a rakodópartra. Miután az oltási kísérletek sikertelenek maradtak, három vontató gőzös kö-télre fogta a hajót és a nyílt tengerre vontatta, ahol sorsára hagyták. A kár 30 millió lei, amely biztosítás utján megtérül. Negyven tengerész munka nélkül maradt.

Hogyan fokozzuk az ipari termelést és a kereskedelem forgalmát

Tudományos alapon bizonyítva van, hogy a jó világítás a munka ütemét és a készítmények minőségét jelentősen megjavítja. Ugyancsak ismert tény az is, hogy a bőségesen és fénytechnikai szempontból helyesen megvilágított kirakatok az üzlet menetét felélikítik és a vevőkört kibővítik.

Az iparos és kereskedő szívesen világítana jobban, de fél a költségektől.

Ujabbban a TUNGSRAM-MŰVEK oly izzólámpát gyártanak, mely egyenlő áramfogyasztás mellett kb. 25 százalékkal nagyobb fénymennyiséget ad. Tehát egyetlen bani költségtöbblet nélkül 25 százalékkal jobb a világítás, tehát nagyobb a termelés, fokozott a forgalom.

Ez az újszerű izzólámpa a TUNGSRAM D-duplaspirál lámpa a jelenkor leghatásosabb és leggazdaságosabb fényforrása.

Kapható: SZABÓ ALBERT

cégnél Arad, Bul Regina Maria 20.

Meghódíthatja-e Japán Kinát?

Irtja: MECS ALAJOS

Mécs Alajos, a kiváló magyar újságíró, hosszabb időt töltött a Távolkeleten, alaposan ismeri az ottani viszonyokat, alábbi cikke is rendkívül érdekesen világítja meg az ottani helyzetet.

A japáni és kínai öklésben bárki könnyen állást foglalhat és jövendölhet, csak az nem, aki a távolkeleti viszonyokat valamelyest ismeri. A nagy angol napilapok már heteken át közlik a közönség köréből beérkező leveleket, amelyek mind a kínai háborút akarják megvilágítani.

Kereskedők, katonák, tengerészek és volt diplomataik törnek pálcát Japán felett, ezek vannak többségben, vagy kelnek védelmére — igen kevesen. Annyi bizonyos, hogy kevés ember akad Európában és Amerikában, aki akár érzelmi, a kár politikai alapon Japán győzelmét kívánja.

Senkitől sem várható, hogy a japánokat sajnálja azért, mert Sanghajt félig rommálítotték, vagy mert északon és délen eddig több mint kétszáz ezer kínait távolítottak el az élők sorából. Ugyanigy nem hihető, hogy az a hosszú nyíltlevél, amely a „Times“ október 6-iki számában jelent meg, különösebben meggyőzőné az angol-szász világot a kínaiak bünyőségéről. (Togukawa herceggel az élén Japán legnagyobb tekintélyei irták alá ezt a levelet.)

Az erkölcsi igazság és az emberi részvét kétségtelenül a kínaiak oldalán áll. Japánok nyomultak be Kinába és nem megfordítva. Az a tény, hogy a kínai tömeg egy-két japán alattvalót megölt, nagyon sajnálatos esemény, de nem ok arra, hogy ráadásul még kétszáz ezer kínai és ötvenezer japáni vérezzen el.

A japánok azért buktak oly nagyot a művelt emberiség szemében, mert — hibáztak. Hibáztak, még pedig olyan területen, ahol egyébként utólérhetetlen mesterek. Pszichológiai baklövészt követtek el azzal, hogy érzelmi alapon akarták igazolni anyagias eljárásukat.

A japáni tömegembereken kívül nem hiszem, hogy akad valaki, aki elhinné a kínaiak bünyőségét. Azt is nehéz megmagyarázni a világnak, hogy ami Peking és Sangháj körül történik, az üzleti vonatkozásokról mentes erkölcsi elégtételszerzés. Az igazság körülbelül az, hogy nagyon bajos eldönteni, mennyiben bünyösök a japánok és mennyiben a kínaiak a mostani vérengzés kitörése miatt. Egészen pontosan talán úgy lehetne megfogalmazni a dolog velejét, hogy a világ részvétele Kina oldalán áll, Japán mellett pedig a történelem kérihetetlen erői dolgoznak. Az utóbbi pedig minden érzelmenél erősebb.

Kina megtámadására már évek óta készültek a japánok, — akárcsak a múlt században az európai nagyhatalmak. Hogy mi indította el a nagy drámát, az teljesen mellékes. Olyan mindegy, hogy fegyverdörrenés vagy gongütés jelezte-e a döntő felvonulás kezdetét. Amikor legutoljára Pekingben jártam, a közelgő háború varjái már a város feletti repdes-

tek.

Az uccákon, a vasuton, országuton, szóval minden nyilvános helyen kínai ruhába bujtott japánok hemzsegttek. Furcsa járásukról ötven méterről is felismerhető a kínai kereskedőnek öltözött szamuráj katonatiszt.

Egy este nagyon okos és művelt kínai úrral ültem a szálloda halljában, amikor egy ilyen ál-kínai belépett.

— Ez is japán! — mondtam halkan.

— Az! — bólintott kínai ismerősöm, majd hozzátette: Olyanok ezek, mint a ravasz diákok. Néha még a tanár is meglepődik értelmükön, tudásukon. De jobbra gyerekesek, akiknek fondorlatain könnyű átlátni. Például ez a jóember is azt hiszi, hogy félrevezeti a világot. Pedig még ön is észrevette, hogy báránybörbe bujt farkast játszik. Mennyivel inkább felfedezi ezt a kínai. Figyelje csak meg, milyen furcsán ül a széken s milyen ügyetlenül mozog a müposztócipőnkben.

— Mit akarnak ezek itt? — kíváncsiskodtam tovább.

— Hódítani.

— És ezt ön ilyen nyugodtan mondja! — kiáltottam fel meglepetve.

— Ez kikerülhetetlen törvényszerűség. Ahol legforróbb a levegő, ott tör be a hideg szél. Minél előbb, annál jobb.

Ezt az álláspontot sehogysem tudtam megérteni. Mégis az angoloknak lenne igazuk — gondoltam magamban, akik azt állítják, hogy a kínaiaknak nincs nemzeti öntudatuk? De öreg barátom tovább magyarázott s bevallom, a japáni támadás történelmi szükségességét senki úgy nem igazolta előttem, mint éppen egy kínai ember.

A JAPÁN ÁLOM: GYARMATBIRODALMAT ÉPÍTENI KINÁBÓL

— Kérem. — folytatta komor hangon. — Japán lakossága ötven év alatt megduplázódott. Már alig férnek el a szigeten. Gyarmatosító politikával nem lehet rajtuk segíteni, mert a japáni képtelen más égőv alatt megélni. Egyetlen kiút mutatkozik: az iparosítás. Ez megtörtént. Az ipar azonban piac nélkül nem ér semmit. Itt volna Kina, amely 500 millió tömeggel fel tudná venni a japáni ipar egész termelését. — ha történetesen rend volna az országban. De nincs. Polgárháború dúl itt már több mint husz éve. Japánnak az a titkos terve, hogy a császárságot visszaállítsa Kinában. Elűzi a kiskirályokat és beszervezi az országot, hogy gazdag legyen és vásárolni tudjon. Szóval arról álmodik, hogy alapítja meg a maga Indiáját.

— És legyőzheti Japán Kinát?

— Átmentetileg minden biztonnyal — felelte meggyőződéssel informátorom, — s ez nem is lenne rossz. Aki igazán szereti a kínai népet és aggódik, nem a jövőjéért, hanem a jelenért jobbat nem kívánhat. Ha japánok teljes egészében megszállnak bennünket, akkor

helyreáll a rend, megszűnik az ökljog és az idegölő bizonytalanság. Mindössze az lesz a változás, hogy a katonaság és a rendőrség japáni lesz. De a föld és a kereskedelem a mi kezünkben marad. — akárcsak Mandzsuriában. Utak, vasutak, hidak épülnek majd, de azok mind itt maradnak. A kínait nem kell féltetni. Erősebb a fizikuma, jobb az agya, mint a japáninak. Úgyesebb iparos, élelmesebb kereskedő, olcsóbb munkás, mint a szigetlakók. Eleinte a japán ipar nagyon fellendülne, de később az összes japáni gyár az olcsó munkabér és a nyersanyag közelsége miatt Kinába költözne át. Ötven év sem telne el: új Kina állna az ámuló világ előtt.

— És akkor mi lesz?

— Békésen kiegyezünk Japánnal, — ha ugyan ezalatt az idő alatt be nem olvad Kinába. Éppen ezért kár minden vérontásért. A japán—kínai viszály kínai szempontból csak pártpolitikai kérdés. A köztársaságiak küzdelme a közelgő modern császárság intézménye ellen.

Közbe vágtam és megszakítottam okoskodásában:

— Egyszóval Kina mindenképpen elvezett. Vagy leigázzák a japánok, vagy tovább dúl a belső háború!

Csodálkozva nézett rám:

— Ellenkezőleg. Ha a japánok leverik a nankingi kormány, akkor Kina felébred a császárság és a belső béke jegyében. Abban az esetben, ha a támadók kudarcot vallának, akkor Kinát a japánok elleni gyűlölet egyesíti majd és ébreszti öntudatra. Ezért nézem nyugodtan ezt a nyüzsgő előhadat. Kina nagyon beteg, — és csak a japáni mérge gyógyíthatja meg. Akár külsőleg alkalmazzuk, akár belsőleg...

A jóslat bekövetkezett, a mérge megkezdte munkáját. Kina testét halálos láz gyötri. Naponta ezrével pusztulnak vörös és fehér vérsajtjei. Nem tesz semmit, kibírja, hatalmas fizikum. A beteg egyik csuklóján azonban Anglia számolja az érverést, a másikon Amerika. Van még egy kíváncsiskodó szomszéd a háttérben: Oroszország!

Kínai barátom csak a beteg és az orvos-ság szerepéről beszélt. A nyájas részvétlátogatókat kihagyta számításából.

CENTRAL:

d n. 3 5, 7¼
és 9¼ órákor

Az eladó kísértet

RENÉ CLAIR ragyogóan szellemes vígjátéka.
ROBERT DONAT JEAN PARKER

Kisérő műsor: **A vidám társaság**
Olcsó helyárak: 17 és 24 lei

SELECT:

3 (mérs.), 5, 7:15, 9:15 órákor
Orczy bárónő új forradalmi ragánya,

A vörös Pimpernel visszatér

Barry Barnes, Margareta Scott, Sophie Stewart

Az Aradi Közlöny automata-telefonszámai:

Szerkesztőség 20-14
Kiadóhivatal... ..11-51

Egy kis higany

nagy figyelemben részesül az emberek részéről. Ez a kis higany egy vékonyka üvegcső alsó részében fészkel és ott bolondos látékot úz velünk. Egyszer magasra ugrik a mérce fölé, máskor meg mélyre bukkan alá, akár a buvár. Mi emberek, aggodva figyeljük ennek a kis higanynak bolondos játékát. Ha magasra szökken a mérce fölé, akkor azt mondjuk: püh, de meleg van! Ha meg buvárosdit játszik és alábukik akkor meg így sóhajtozunk: jaj, borzasztó a hideg! Egyképen megilledünk, akár tulmagasat ugrik a kevéske higany, akár pedig tulmélyre bukik. Egyszer izzadunk a félelemtől, máskor diderzünk. És a kis készüléket, a higanyos üvegcsőcskét oldalt a megszámozott vonalakkal, a magunk rémisztésére találjuk ki. A kevés higany segítségével mérjük nyáron a hőmérsékletet, télen a meleget. Mintha valami sok hasznunk volna belőle, hogy tudjuk, nyáron hány fok a meleg, télen mennyi fok a hideg. Hát megvéd a hőmérő nyáron a forróságtól, vagy óv télen a fagytól? Dehogy, a fokok tudása csak még jobban megfélemlít. Öseinknek századok előtt nem volt hőmérő, de nyáron szintúgy verejtékeztek, télen épp úgy dideregtek, mint mi. A nagy meleget a krónikások így jegyezték fel: olyan meleg vala, hogy elpárologának az fölök vízei és megrepedezte a föld kérge. A nagy hideget viszont így öröklítették meg: Az nagy hideg fölöttán az erdőben pottantyúhoz hasonlatos dördüléssel ketté repedének a fatörzsek, az faágakról lehullanak az megfagyott madárkák, de fagy vevé meg az emberek és a marhalószágok százát is. Ma kevésbe szemléltetően fejtegetjük ki a meleget és a hideget. Számokkal, amelyek fokokat jelentenek. És aggodva figyeljük a hőmérőt: hány fokot mutat. Különösen most télen figyeljük félelemmel a kicsi higanyt, vajjon milyen mélyre, milyen kurtára képes magát összehuzni. Mi aztán a kíséretet dideregjük hozzá ütemesen vacogó fogókkal.

— Zürichi tőzsdezárlat: Páris 14.65 és fél, London 21.58 ötnyolcad, Newyork 431 hétnyolcad, Milánó 22.72 és fél, Berlin 173.97 és fél, Prága 15.16 Varsó 82, Belgrád 10, Bucuresti 325, Amszterdam 240.65.

— Teruelről a helyzet változatlan. Saragossából jelentik: A Franco-hadsereg főhadiszállásának jelentése szerint a terueli harctéren lényegében változatlan a helyzet. A felkelők repülőgépei eredményesen bombázták a köztársaságiak utánpótlási vonalait és csapatgyülekező-helyeit.

— A német ifjak munkaszolgálatát. Berlinből jelentik: A kormány rendelete értelmében az összes német ifjakat arra kötelezik, hogy az érettségi letétele után egy fél évig munkatáborokban dolgozzanak.

— Korlátozza Ausztrália az angol bevándorlást. Londonból jelentik: Az ausztrálai kormány közölte az angol kormánnyal, hogy a jövőben évente legfeljebb hétezer angol állampolgár bevándorlását engedélyezi Ausztrália területére.

— Másfélmillió látogató a berlini kommunista-ellenes kiállításon. Berlinből jelentik: A berlini kommunista-ellenes kiállítást tizenöt hónap alatt, amióta nyitva van, egymillióöttszáz ezer ember látogatta meg.

— Barmat Gyula meghalt a fogházban. Brüsszelből jelentik: Barmat Gyula, az ismert bankár, akít a holland hatóságok különböző visszaélések miatt kiszolgáltattak Belgiumnak, a foresti fogházban meghalt. Már a kiszolgáltatásakor súlyos beteg volt és állandóan orvosi felügyelet alatt állott a fogházban. Halálát állítólag hátgerincsorvadás okozta. Hólttestét az ügyészség rendelkezése felboncolták.

— Új cirkálókat épített Olaszország. Rómából jelentik: Az olasz kormány elhatározta, hogy két jobb 35.000 tonnás cirkálót, tizenkét kisebb cirkálót és több tengeralattjárót épített. Az új hajók építését azonnal megkezdik.

— Premilitaris-óra a rádióban. A katonai előkészítő inspektorátussága a Rádió igazgatóságával közösen elhatározta, hogy minden hónap második és negyedik vasárnapján úgynevezett „Ora premilitara“-t iktat a műsorába, délután 16 órai kezdettel. Az első ilyen premilitaris óra január 9-én lesz, amikor is a rádió mikrofonja előtt Mihail Skeleti generális, a katonai előkészítő tanfolyam inspektora, tart nagyjelentőségű előadást a strájerék és a katonai előkészítő tanfolyamoknak a hadsereghez való kapcsolatairól. Ezeket az „Ora premilitara“-kat azért iktatták a rádió vasárnapi műsorába, hogy ne csak a premilitarisok és strájerék, hanem azoknak a szüleik is hallgathassák ezeket az érdekes előadásokat.

— Halálozás. Illés József Csermei—csermői kereskedő 84 éves korában elhunyt. Temetése 9-én d. e. 10 órakor.

— Magyarország valamennyi folyója befagyott. Budapestről jelentik: A budapesti meteorológiai-intézet közlése szerint a hideg enyhülése csak átmeneti lesz és azt inkább fagyhullám fogja követni. Magyarország valamennyi folyója befagyott. A Dunarea Bajánál az elmúlt éjszaka megállt és már gyalog is át lehet kelni a folyam jégpáncélján.

Farsang

eelső napja köszöntött be ránk. Ötvenöt napig, vagyis nyolc hétig tart a farsang ebben az esztendőben, tehát elég hosszú lesz. Szóllhat a zene, állhat a bál, perdülhet a tánc. Kezdődhetik a vidám mulatozás, az udvarlás. A farsang meghozhatja számos fiatal pár szerelmét, boldogságát. A tánckerészből akárhány lánykerés lehet. Idén is érvényesülhet sok fiatal párra a régi mondás, hogy a farsang bálozással kezdődik és házassággal végződik. A lapok közlik a farsangi naptárt, hogy melyik napon milyen bál van, de nem közlik, hogy melyik napon nyílnak meg a szükséges pénzforrások. A családfenntartók számára, akiknek feleségük és leányaik bálozni akarnak, soha nem volt időszerűbb a főnyeremény, vagy pedig a millió amerikai örökség, mint ma.

— A katolikus iskolákban is hétfőn kezdődik a tanítás. A napokban közöltük, hogy az aradi állami iskolákban hétfőn, január 10-én kezdődnek a tanítások. A helyi katolikus iskolák igazgatóinak felkérésére közöljük, hogy az aradi római katolikus elemi iskolákban, a fiú és zárdai leányiskolákban is hétfőn kezdik a tanítást.

— Izületi csúznál és ischiásnál, neuralgikus és arthritikus fájdalomnál egy pohár természetes „Ferenc József“ keserűvíz, reggelenként felkeléskor bevéve igen könnyű, lágy széketet, jó emésztést, fokozott anyagcserét és kellemes közérzetet biztosít. Kérdezze meg orvosát.

— Veszedelmes tolvajt fogtak Ghioroc—Gyórokon. Ghioroc—Gyórokról jelenti az Aradi Közlöny tudósítója: A helybéli csendőrség letartóztatta Blaj Sofront, aki a község több lakóját megkárosította. Blaj Sofron a környék legvakmerőbb tolvaja volt. Schreiber Sándor kereskedőtől 1500 lei készpénzt, Koller Lajos hentesétől husnemüket loptott. A letartóztatott kihallgatása folyamán bevallotta, hogy ő rabolta ki az elmúlt év őszén Vass Dezső nyugalmazott jegyző feleségét. A letartóztatott tolvajt rövidesen az aradi ügyészségre kísérik.

Nyájas megnyugtató

— Maradjon csak csendben! Ha nem munkán, egy hajszála sem fog megörbülni!

Fejtsük meg együtt!

7) Ha ön pilóta lenne...

Bizony kellemetlen dolog, ha az ember repülőgépen ül, lent van lá magasan, olyan sűrű köd van, hogy nem tud tájékozódni, nem tudja, mikor szállhat le és még ráadásul észreveszi, hogy kevés benzineje van.

Mi ilyenkor a teendő, gyorsítani, vagy lassítani a tempót?

Megfejtése az Aradi Közlöny január 9-iki számában.

5. számú feladványunk megfejtése

Szegény—gazdag. A leggazdagabb Szabó ur, legszegényebb pedig Kis. A pontos vagyoni sorrend: Szabó, Barta, Kovács, Nagy, Horváth, Kis.

— Két halálos ítélet Németországban. Berlinből jelentik: Az itteni hadbírószék hazaárulás címen halálra ítélte Stark Otto kölni és Höhn Dénes milicsi lakost. A halálos ítéleteket ma végrehajtották.

— Az agyvelő titkainak nyomában. Londonból jelentik: Mi a magyarázata annak, hogy az egyik agyvelő a legcsodálatosabb teljesítményekre képes, a másik pedig még a gyerek munkáját sem tudja ellátni? A kérdésen évezredek óta törtek a fejüket az emberek, de eddig még senki sem tudott választ adni rá és talán soha nem is kapunk erre választ. Angliában egy gazdag asszony: Mrs. Burden most tizezer fontsterlinges alapítványt tett, hogy az angol orvosszövetség, a British Medical Association tudományos vizsgálatokat végeztesen az agyvelő titkainak felderítésére. A tudósok elsősorban meg akarják állapítani a különböző agyvelők közötti különbségeket, azután tanulmányozni akarják, hogyan öröklődnek a különböző sajátosságok. Máris hozzákezdtek 3400 iskolásgyerek megvizsgálásához. Ezzel egyidejűleg ezer szellemileg elmaradt embert is vizsgáltak alá vesznek. Természetesen nemcsak az agyvelő nagyságáról van szó, bár ez is kétségkívül szerepet játszik, hanem az agyvelő egész strukturájáról. Ezeket a vizsgálatokat persze nem végezhetik élő embereken, viszont a boncolásra kerülő holttesteket ebből a szempontból is meg fogják vizsgálni a kutatók. Különböző sejteket is mikroszkóp alá vesznek és mindenekelőtt az agynak azzal a részével fognak foglalkozni, amely a látás központja. Hatalmas atlaszt is adnak ki az angol orvosok, amely 120 egészséges és 120 szellemileg elmaradt ember agyvelőjéről készült fényképeket mutat be.

Rádiók

házi és telepes készülékek 135 lei havi részletfizetésre kaphatók gyári lezáratnál. Használt készülékek becsereéltetnek.
Str. I. Ghendi 9. udvari raktárban

— Visszaérkezett Magyarországra Szent-Györgyi tanár. Nagykanizsáról jelentik: Pénteken reggel a triestzi gyorsvonattal visszaérkezett Magyarországra Szent-Györgyi Albert dr., a Nobel-díjas tudós és családja, akiket az állomáson hamar felismertek és megéltetkeztek. Szent-Györgyi tanár nagy elragadtatással nyilatkozott a stockholmi felledhetetlen napokról.

— Az amerikai ördögsgiget. Ezzel a címmel kezd meg Richard Hallibarton, a világ egyik leg híresebb világiáró riportere lebilincselően érdekes riportsorozatát az Ünnepek új számában. Főelárúsító: Journal Import, Oradea, Bulv. Reg. Ferdinánd 46. Egy szám ára 15 lei.

— Jelmezes jégünnepély az SGA-jégpályán. Az SGA Avram Iancu téren lévő jégpályáján nagyszabású jelmezes jégünnepélyt rendez. A jégünnepélyt vasárnap délután négy órai kezdettel tartják meg Striffler tornatanár vezetésével. A nagysikerűnek ígérkező jelmezes jégünnepély kiemelkedő száma lesznek a műkorcsolyázók bámulatos mutatványai és a jelmezes diszfelvonulás. A gyermekek részére tréfás versenyeket is rendeznek, amelyek valószínűleg nagy sikert fognak aratni. Az SGA jelmezes jégünnepélye iránt városszerte nagy az érdeklődés.

INSPEKCIÓS GYÓGYSZERTÁRAK:

FÖLDES gyógyszerház, Str. Eminescu
KÁRPÁTI gyógyszerház, Bul. Reg. Ferdinánd
ROZSNYAI gyógyszerház, Piața Avram Iancu
(Tel. 15-00)

Legújabb jelentéseink:

Hivatalos jelentés Van Zeeland londoni tárgyalásairól

Londonból jelentik: Van Zeeland volt belga miniszterelnök délután öt óra tájban távozott a miniszterelnökségről, miután négy óra hosszat tárgyalta Chamberlain miniszterelnökkel. A tanácskozás után a miniszterelnökség hivatalos sajtóközleményt hozott nyilvánosságra, amely szerint van Zeeland volt belga kormányelnök az angol és francia kormányok részéről kapott megbízása értelmében elkészítendő tanulmányának befejezése előtt szükségesnek tartotta, hogy részletes megbeszélést folytasson Chamberlain miniszterelnökkel

arról, hogy mi a véleménye elsősorban gazdasági és pénzügyi téren kezdeményezésének kilátásairól.

Chamberlain miniszterelnök és Van Zeeland foglalkoztak az összes főbb kérdésekkel, részletesen megvitatták a helyzetet és megállapodtak abban, hogy a volt belga miniszterelnök most már befejezi jelentését, amelyet véleménye szerint már két héten belül eljuttatni az angol és francia kormányhoz s szerinte nyomban azután, hogy a két kormány tanulmányozta a jelentést, azt nyilvánosságra is hozhatják az érdekeltek.

Kártérítést követel a jávai hercegnő, akit Pozsonyban embercserélés gyanúja miatt tartóztattak le

Fatma asszony és a pozsonyi munkáslány furcsa kalandja

Pozsonyból jelentik: Furcsa nevű hölgy nevében nyújtott be nagyobbösszegű kártérítési keresetet a pozsonyi kerületi bíróságon Staňa Jaroslav dr. ügyvéd.

Megbízója Raden Aju Dirono Fatma hercegnő, Surabaya hollandindiai tartomány kormányzójának özvegye követel kártérítést azon a címen, hogy tavaly a pozsonyi rendőrség szerinte jogtalanul és alap nélkül letartóztatta, az ügyészség is hosszabb ideig tartotta vizsgálati fogságban és ezáltal nagy károkat okoztak neki.

A hosszunevű hercegnő ügye annak idején élénken foglalkoztatta a szlovenszkoji sajtót.

1936. őszén történt, hogy a rendőrség embercserélés és leánykereskedés gyanúja miatt őrizetbe vette a hosszunevű hercegnőt. Fatma asszony még a békeidőben tancosnő volt. Prossnitzban született, de már egészen fiatal korában elkerült otthonról. Az egyik mulatóhelyről a másikba vándorolt és így jutott el Hollandiába is. Surabaya állam bennszülött kormányzója beleszeretett és csakhamar feleségül is vette. Fatma asszonyra a gazdagság és bőség napjai virradtak. Boldogságát mindössze az árnyékolta be hogy a házasságból nem született gyermek. Mikor a háború után férje, a surabai rádza meghalt és minden vagyonát Fatma asszonyra hagyta, az özvegy hercegnő egy jávai kislányt fogadott örökbe.

A kislánnyal együtt visszajött szülőföldjére, Csehországba. Vagyonát is magával hozta. Különféle vállalkozásokba fogott, így egy cirkuszt is alapított, de a szerencsétlen spekulációkban elusztott a vagyona. Utolsó pár koronájával Pozsonyba jött és egy jókai uccai házban vett ki lakást. Nem sokkal később a maláj kislányt a Záchrana leányvédelmi intézetben helyezte el, ahol gyakran meglátogatta.

Egy ilyen látogatás alkalmával történt, hogy a Záchrana növendékei mulatságot rendeztek és ennek keretében fellépett Sándor Erzsébet 15 éves kislány, egy pozsonyi munkás leánya is, aki táncprodukciót mutatott be. Fatma asszony állítólag nagyon érdeklődött a kislány után és ajánlatot tett neki, hogy magával viszi és nagy tancosnőnek képezeti ki. A kislány, aki egyébként már cirkuszban is volt és többször megszökött otthonról, elutasította az ajánlatot. Röviddel később a kislány — amiként a rendőrségen elmondotta — a Sétatéren találkozott a jávai hercegnővel, aki megkérdezte tőle, hogy nem-e akar auton hazamenni a Záchranába. Amikor a kislány igennel válaszolt, beszálltak egy zöldszínű luxuskocsiba. Az autó nagy sebességgel robogott velük, de nem a Záchrana irányában, hanem Lundenburg felé.

Az autó Lundenburg előtt állott meg, ahol várakozott rájuk egy fekete lakkozott hatalmas gépkocsi.

Fatma asszony arra kényszerítette Sándor Erzsébetet, hogy szálljon át a fekete autóra, amelyben egy szurószemű, fekete hajú férfi ült. Ez a

férfi revolvért szegzett rá és kényszerítette, hogy a lefüggönyözött ablaku gépkocsiban levessék ruhát. Elegáns ruhába, lakkcipőbe és selyemharisnyába bújatták a kislányt majd a gépkocsi Prága felé tartott. Az esti órákban érkeztek Prágába és a Palace Hotel előtt álltak meg. A szurószemű férfi leszállt és megparancsolta a sofőrnek, hogy vigyázzon a leányra, míg ő az épületben tartózkodik.

A sofőr azonban elaludt a volánban mire a kislány kiszökött az autóból és gyalog indult el hazafelé. Teljes nyolc napig tartott, míg Pozsonyba érkezett. Első útja a Záchranába vezetett, ahol elmondta kalandját majd a rendőrségre sietett és Fatma asszony ellen megtette a feljelentést.

A rendőrség letartóztatta a holland utlevéllel rendelkező jávai hercegnőt, aki átkeült az ügyészség fogházába.

Hosszu hetekig tartott, míg Hollandiából megérkeztek az igazolások. Kiderült, hogy Fatma asszony valóban a surabajai rádza felesége volt és Hollandiában soha nem merült fel ellene kifogás. A vizsgálat azt is igazolta, hogy az egész embercserélési história a tulfutott fantáziájú Sándor Erzsébet fejében született meg.

Fatma asszonyt szabadlábra helyezték és megszüntették ellene az eljárást. Kiszabadulása után Prossnitzba költözött s onnan adta be a kártérítési keresetet ügyvédje útján meghurcoltatása miatt a pozsonyi kerületi bíróságon.

Forrada'om Guatemala'aban

Párisból jelentik: Mexikói hír szerint Guatemala köztársaságban forradalom tört ki Jorge Ubica diktátor ellen. A cenzúra miatt azonban nem lehet közelebbi részleteket megtudni.

Kánya magyar belügyminiszter nyilatkozata a budapesti találkozókról

Budapest. Kánya Kálmán magyar külügyminiszter nyilatkozott Giovanni D'Alonak, a Stefani-ügynökség karácsony óta Budapesten szolgálatot teljesítő munkatársának az olasz és osztrák külügyminiszter-látogatásról. A magyar külügyminiszter legmélyebb örömeinek adott kifejezést a látogatást felett. A római jegyzőkönyv aláírói megtárgyalják a három országot közvetlenül érdeklő kérdéseket, de minden esetre vizsgálat tárgyává teszik az összes fontosabb európai problémákat is.

1938
JANUÁR
29
IPAROS BÁL

Arad 1937 évi népmozgalmi adatai

A városi anyakönyvi hivatal elkészítette az 1937-ik év társadalmi helyzetére vonatkozó kimutatást. Ezek szerint a halálozási arányszám felülmúlta a születési arányszámot és az 1936-os esztendőhöz viszonyítva kevesebb házasságot kötöttek és több válóper folyt le.

Az egyetlen vigasztaló adat: az elmúlt évben valamivel csökkent — az 1936-os esztendőhöz viszonyítva a halálozási arányszám.

Az alábbi kimutatás pontosan feltünteti a népmozgalmi adatokat. A zárójelben közölt számok az 1936-ik esztendő adatait jelzik:

Születés: 1238 (1150), halálozás: 1316 (1306), házasság: 743 (798), válás: 157 (117).

A Magyar Párt felhívása választó polgáraihoz

Tekintettel az esetleg elrendelendő új választásokra, felhívjuk azokat a polgártársainkat, akiknek választói joga még nincs rendezve, hogy sürgősen jelentkezzenek a Pártirodában, Str. V. Goldis 8 szám alatt délelőtt 9—1 óráig.

Jelentkezzenek:

1. Mindazok, akiknek volt választói joguk és azt gyakorolták is, de valami okból töröltették, vagy kimaradtak a választói jegyzékből.

2. Mindazok, akik ezideig nem rendelkeztek választói joggal és a választói névjegyzékbe nem voltak felvéve.

3. Azok, akik 21-ik életévüket az idén, vagy tavaly betöltötték, de választói joguk eddig elintézte nem volt.

4. Mindazok a 21-ik életévüket betöltött, férjhezvett, vagy hajadon hölgyek, akiknek polgári iskolai, vagy más középiskolai végzettségük van. Mindazok az állami, megyei és községi tisztviselők és nyugdíjasok, valamint hadiözvegyek, kitértetett és kulturális, vagy jótékony célú egyesületi vezető hölgyek, akiknek ezideig a választói joguk nem nyert elintézést.

5. Mindazok a 25-ik életévüket betöltött és mezőgazdasági adót fizető földművesek, akiknek mezőgazdasági kamarai választó joguk nem volt meg.

AZ ARADI MAGYAR PÁRT ELNÖKSÉGE

Szerelmi bánatában százasokat szórt az uccán egy gazdag görög kereskedő

Szalónikiból jelentik: Nem mindennapi esemény játszódott le tegnap Szaloniki görög város egyik forgalmas uccáján. Egy jól öltözött idősebb ember aktatáskából száz bankjegyeket dobált a járókelők közé. Rövidesen mindenki a furcsa ember közelébe rohant és valóságos közelharc indult meg a szétszórt pénzdarabokért. Az utca közönsége tépte, marta egymást, úgyhogy tömegverekedéssé fajult a pénz utáni küzdelem. Még a forgalmi rendőr sem tudott ellenállni a pénznek, otthagytta posztját és fegyvercsövel fogott neki a pénzszerzésnek. A forgalom teljesen megakadt az uccán. Végre egy nagyobb rendőrkülönítménynek sikerült helyreállítani a rendet és a bökényű rendzavarót letartóztatni.

A rendőrségi kihallgatás alkalmával kiderült, hogy a furcsán viselkedő öregúr Costa Costacupolos kikísi dúsgazdag kereskedő, Costacupolos elmondotta, hogy tettét szerelmi bánatában követte el.

CORSO 3 órakor matiné 12 és 16 leies o'csó helyárrakkal

SPORT KÖZLÖNY

Szép és élvezetes játékkal győzött a Gloria jégkorongcsapata a Politechnica felett

— Gloria—Politechnica 5:4 (3:1, 0:2, 2:1) —

A Timisoara—Temesváron elszenvedett érdemtelen vereség revansaként csütörtök délután a Gloria-jégpályán került lebonyolításra a mérkőzés, amely igen szép játék után a Gloria győzelmét hozta. Az aradi együttes a következő összetételben állt fel:

Prokopetz—Adoc, Calanici—Régner III, Neidenbach, Marienut II, csere: Nichi, Pop Victor, Praszler.

A Gloria támadásával indul a játék és Régner III két pompás gólja után Praszler lövése furódik a felső sarokba. Az első harmad végén Vlad révén szépít a Politechnica. A második harmadban a Gloria védelem könnyel-

mien játszik, ez megbosszulja magát és Nova, valamint Neumann góloznak, amivel kiegyenlítik a Gloria kétgólos előnyét. A harmadik harmad óriási harcot eredményezett és bár előbb a Politechnica volt frontban, ami Vlad góljában jutott kifejezésre, azután a Gloria jött ismét fel és Pop Victor egyenlített, Régner III pedig a győzelmet szerezte meg.

A játék helyenként magas színvonalon mozgott s az aradi együttesből főleg Adoc és Régner III játszottak kitűnően, míg a Politechnica legjobbjá Vlad volt. Szerdahelyi jól vezette a mérkőzést.

— Turisztika. Carpatina turistá-egyesület osztálya f. hó 9-én si- és ródli-kirándulást rendez Radnara a Mosu-groapára. Indulás reggel 8 óras villanyossal. Vezető: Orosz György.

O Jég hockey-mérkőzés. Vasárnap délelőtt 10 órakor az RPA jégpályán (Arad-Ceanadi Takarékpénztár kertjében) érdekes jégkorong-mérkőzés lesz az RPA és Gloria csapatai között. Különös érdeklődésre tarthat számot ez a küzdelem, mert az RPA első mérkőzésén 8:1 arányban győzött a Gloria felett, a revansmérkőzés eldöntetlen volt, végül a Gloria Timisoaran a Politechnicától 2:1 arányu vereséget szenvedett, a revansmérkőzésen pedig a Gloria győzött a Politechnica felett 5:4 arányban.

O Megváltoztatják az A) liga összetételét — így határozott az alkalmi bizottság tegnapi ülésén és ilyen értelemben fogja megadni referátumát a szövetségi elnöknek. A megváltoztatás formájára vonatkozólag csak a legközelebbi ülés után (január 10) döntenek, amikor a B) és C) ligákkal kapcsolatosan is állást foglalnak.

O Argentínai játékosok fővárosi csapatban? Az egyik fővárosi nagy egyesület arra az esetre, amennyiben külföldi honosságú játékosok szereplését engedélyeznék nemzeti bajnoki mérkőzéseken, ajánlatot tett két jelenleg Franciaországban szereplő kitűnő argentin játékosnak, hogy Bucurestibe szerződjenek. Jóllehet a játékosokat másoldalról is megkörményezik, nagyon valószínű, hogy elfogadják a bucuresti-i egyesület rendkívül kedvező ajánlatát. — természetesen csak akkor, ha ténylegesen lehet külföldieknek bajnoki mérkőzéseken szerepelniük.

Nagyszerű küzdelmek a CFR. és CAMT. ökölvívóversenyén

Két Timisoara—temesvári egyesület, a CFR és a CAMT csütörtökön délután kitűnő sikerű ökölvívóversenyt rendezett, amelyen több bajnok-ökölvívó is részt vett. A verseny nagyon szép, nivós küzdelmeket hozott és az eredmények a következők:

Burducea CFR—Katzler KAMT, döntetlen.

Csorba CAMT—Krauser I CAMT, győz Csorba fölényel.

Gilicze III CAMT—Merino Arad, győz erőfölénnyel Gilicze.

Krauser II CAMT—Ursula Arad, győz k. o.-val Krauser II.

Savici CAMT—Ardelean Arad, utóbbit a menet végén diszqualifikálják.

Nisu CFR—Babos CAMT, döntetlen.

Covaci volt országos bajnok és Lungu nehézsúlyu bajnok pompás bemutatót vitak és bemutatták az ökölvívás minden szépségét.

Az aradi Braun Kálmán edzőiskola tanár a fővárosban

Bucuresti. Fővárosi sportkörökben azzal a gondolattal foglalkoznak, hogy a tavaszi idény megindulásával egyidőben edzőiskolát létesítsenek, amelyen a fővárosi kisebb egyesületek tapasztaltabb játékosait, oktatóit részesítik technikai kiképzésben. Az edzőiskola technikai előadójává az aradi Braun Kálmánt, a Juventus játékosát és a fővárosi disztribútor edzőjét nevezik ki, akinek hozzáértésében a fővárosi sportkörök biztosítékát látják az edzőiskola sikerének.

Jégkorong

A Telefon Club csapata Ausztriában portyázik. A Klagenfurt együttesétől két vereséget szenvedett. Első nap az osztrákok 2:1 (0:0, 0:0, 2:1) arányban győztek, míg a második nap 1:0 (0:0, 0:0, 1:0) arányban.

Metropola—Gloria 0:0. Fővárosi bajnoki. A bajnokság állása:

1. Telefon Club	4	4	0	0	14:	2	8
2. Sportul Stud.	2	1	0	1	5:	2	2
3. Gloria	2	0	1	1	1:	6	1
4. Metropolita	4	0	1	3	0:	10	1

O Ismét győzött a Ferencváros Máltában. A Ferencváros csapata a Sliema Wandereresel játszott vízkerezt napján és 4:2 (2:1) arányban győzött. A gólokon Sárosi (2), Toldi és Kiss, illetve Pintér és Nichols osztozkodtak. Itt írjuk meg, hogy a Kispest az USM Caablanca ellen 2:2 (1:1) arányu döntetlent ért el. A kispesti gólokat Nemes és Déri szereztek.

O Owens ismét amatőr (?) A sokszoros világbajnok néger csodafutónak szűkszávu távirati jelentés szerint az AAU mekkegyelmezett és így Owens ismét indulhat az amatőr versenyeken.

Meghalt az éhségstrájkoló dewari maharadzsa

Elköltötte országa vagyonát — egy táncosnő kedvéért

Párisból jelentik: Az egzotikus fejedelmek történetében sem mindennapi eset foglalkoztatta legutóbb a hátsóindiai francia gyarmat egyik főhegye, Pondichery város hatóságait. Itt tartózkodott ugyanis már hosszabb idő óta Dewar hindu állam fiatal fejedelme, Rao Singh Rana Dewar maharadzsa, aki teljes visszavonultságban, szerény polgári keretek között élt az utóbbi időben.

A keleti fejedelem néhány évvel ezelőtt megismerkedett egy fiatal párisi táncosnővel, akibe annyira beleszeretett, hogy kormányának határozott tiltakozása ellenére feleségül vette őt. Ifjú feleségét azután mesés ajándékokkal halmozta el a maharadzsa,

aki olyan hihetetlen módon költekezett, hogy alig két esztendő leforgása alatt a szó szoros értelmében elherdálta nemcsak hatalmas magánvagyonát, de államának összes adójövedelmeit is.

Dewar fejedelmét erre lemondatták trónjáról és Hátsóindia számbűzték. Most azonban a dewari kormány felelősségre vonta a trónvesztett maharadzsa esztelen költekezései miatt, mire a volt uralkodó — éhségstrájkba fogott. Nyolc napig semmiféle táplálékot nem vett magához és egybéként is megviselt szervezete annyira elerőtlenedett, hogy már az orvosi beavatkozás sem segíthetett. Dewar volt fejedelme szivgyengeség következtében újév napján meghalt.

Harcot vívnak az örökösök Zaharoff vagyonáért

200 ezer fontsterling látható vagyon maradt mindössze a fegyverkirály után

Londonból jelentik: Sir Basil Zaharoff, az elhunyt fegyverkirály öröksége ügyében még most sem történt végleges intézkedés. Az angol hagyatéki bíróság még nem állapította meg pontosan, hogy kit illet a hatalmas örökség.

Az angol lapok szerint elsősorban jöhet számításba Marchena Vilafrancha hercegnő, akivel az elhunyt fegyvergyáros harminc évi barátság után kötött csak házasságot. A hercegnőnek két lánya van, az egyik Bourban herceghez ment férjhez, a másik pedig Leopold Walford angol hajózási vállalat tulajdonoshoz. Ezeknek az igényét az örökségre nem vonhatja kétségbe senki, — írják az angol lapok.

A harmadik örökös Hyman Barnett Zaharoff, aki azt állítja, hogy Basil Zaharoff törvényes fia s abból a házasságból származik, amelyet apja huszonöt évvel ezelőtt kötött egy örmény nővel. Az angol lapok fenntartják értesülésüket, hogy ha be tudja csatolni a huszonöt évvel ezelőtt kötött ház-

asság és a születési bizonyítvány hitelt érdemlő iratait, akkor az ő jogát is el kell ismerni a hagyatéki bíróságnak.

Saddik Chachaty örmény kalandor a negyedik örökös, aki fantasztikus mesével állt a hagyatéki bíróság elé és azt mondja, hogy tulajdonképpen az igazi neve Basil Zaharoffnak is Saddik Chachaty volt. Az elhunyt fegyvergyáros öccsének mondja magát az örmény kalandor, de állításait semmivel sem tudja bizonyítani.

Megállapította a hagyatéki bíróság, hogy Sir Basil Zaharoffnak látható vagyona Angliában kétszáz ezer fontsterling, Franciaországban pedig semmi. Az örökösöknek azonban az a véleménye, hogy az elhunyt fegyvergyáros más országokban is helyezett el milliókat, ahol kevesebb az örökösödési illeték, mint Angliában. Az sincs kizárva azonban, hogy Sir Basil Zaharoff még életében elosztotta vagyonát, és csak a kétszáz ezer fontsterling maradt meg, amelyet Angliában felfedeztek.

A miskolci gyilkosság egyik tettesét elfogták, a másikat üldözés közben agyonlőtték

Miskolcraól jelentik: Az itteni katonai fogház két gyilkos fegyencét, Káló Rudolfot és Lukács István cigányokat négy napos hajsza után a csendőrség elfogta. Szerdán este ugyanis a menekülőben levő két gyilkos fegyenc beállított egy sajszentpéteri asztalos lakására, ahol revolverrel fenyegetőzve ruhát követeltek. Követelődésük azonban nem járt sikerrel, mire tovább menekültek. Az asztalos mester azonban bejelentette az

esetet az ottani csendőrségnek. A két cigány csütörtökön este Finke község határában két csendőr járőrrel került szembe. A fegyencek lövöldözni kezdtek, mire a csendőrök is viszonzották a tüzelést. A harc során Lukács elesett, míg a másikat, Kálót elfogták a csendőrök és a miskolci katonai fegyintézetbe szállították. A gyilkosság áldozatát, vitéz Kocsis Miklós örmestert tegnap nagy katonai pompával temették el Miskolcon.

KOZGAZDASAGI KÖZLÖNY

A személyzeti kimutatások benyújtása az iparfelügyelőséghez

A Monitorul Oficial december 20-iki száma közölte a kereskedelemügyi miniszterium 88.979—1937. számú rendeletét, amely a munkavédelmi törvényre való hivatkozással, a személyzeti kimutatások elkészítésére és benyújtására hívja fel a vállalatokat.

A rendelet értelmében minden vállalat kivétel nélkül legkésőbb 1938. február 1. előtt köteles az alkalmazott román és idegen személyzetről szóló kimutatást 3 példányban benyújtani. A kimutatásoknak fel kell tüntetniük az 1936. december 31-én alkalmazott összes személyzeti kategóriákat aszerint beosztva, ahogy azt a törvény és a végrehajtási utasításhoz mellékelte táblázat mintája megköveteli.

Nagy vállalatok a kimutatással egyidejűleg 2 példányban még memorandumot is adhatnak be, amelyben részletezhetik, milyen intézkedéseket tesznek arra nézve, hogy a vállalatok számára szükséges ipari, technikai, vagy kereskedelmi személyzetet kiképezzék (ipariskolák fenntartása, külön szaktanulmányok, stb.)

A táblázatot 30×40 méretű papírosra kell elkészíteni. Kétféle színű nyomtatvány van erre a célra rendszeresítve és pedig fehér, az oly vállalatok részére, amelyek 20-nál kevesebb alkalmazottjuk van és kék az olyan vállalatok számára, amelyek 20 alkalmazottnál többet foglalkoztatnak.

A táblázatoknak a következő adatokat kell feltüntetniük:

1. A vállalat teljes megnevezését.
2. A pontos címet (társasági székhely.)
3. A jogi formát, amelyben működik (résztársaság, közkereseti társaság, egyéni cég.)
4. A vállalat természetét (kereskedelmi, ipari.)
5. A cégjegyző hivatal cégbejegyzési számát.
6. Az 1937. december 1-én létező összes alkalmazottak számát (a fizetési Stat-ok szerint.)
7. A vállalat társasági tőkéjét, ilyenek hiányában a kincstárnál bevallott tőkét.
8. A vállalat üzleti bélyegzőjét és aláírását.

A táblázatokban az összes rovatokat pontosan ki kell tölteni és pedig a következőképpen:

1. Résztársaságoknál felsorolni az igazgatótanács tagjait, feltüntetésével annak, hogy közülük ki teljesíti az elnöki hatáskört és ki az adminisztrátor. Az igazgató-bizottság és a felügyelő-bizottság tagjait.

2. Más társaságoknál: A társtagok vagy főnökök neveit felsorolni mindegyikre nézve feltüntetni a hatáskört, amelyet a vállalat vezetésénél gyakorol.

3. Az 1937. év folyamán a személyzeti kategóriában történt összes személyzeti felmondásokat feltüntetni.

A táblázatok kitöltésénél figyelembe kell venni továbbá a következőket:

1. Az összes vállalatok, amelyek ugyanazon cég alatt folytatták üzemüket tehát központok, ügynökségek, fiókok, képviseltek, vagy gyárak, kötelesek külön-külön minden egyes üzemre nézve táblázatokat benyújtani és ezeken kívül mindezekről még egy központosított kimutatást, amelyből kitűnik, hogy mindezek a vállalatok ugyanazon cég

alatt működnek. Mindezeket a táblázatokat egyszerre és ugyanazon iktató szám alatt kell beiktatni, máskülönben a kimutatásokat nem tekintik teljeseknek, azokat nem veszik figyelembe és a vállalatot a kihágásban vétkesnek fogják tekinteni.

2. Azok a vállalatok, amelyeknek külföldön van székhelyük, de az országban működnek, a többi adatokon kívül kötelesek még feltüntetni a kimutatásban annak a minisztertanácsi naplónak keltét és számát, amelynek alapján működnek, továbbá a vállalatoknak az országba kirendelt képviselőinek nevét, ezenfelül természetesen ki kell tölteni a többi összes rovatokat is a kimutatásban.

A fenti szabályok szerint kitöltött kimutatásokat a kerületi iparfelügyelőségnek kell beiktatni és beadni és pedig annál a felügyelőségnek, amelynek területén a vállalat székhelye van. Az Ardeal—Erdélybe és Banat—Bánátságban levő felügyelőségek és azok kerületei a következők:

Timișoara—Temesvár: Timiș-Caraș- és Severin-megyék területére. Cluj—Kolozsvar: Bihor-, Salaj-, Satumare-, Maramureș-, Someș-, Năsăud-, Cluj- és Turda-megyék területére. Brașov—Brassó: Brașov-, Mureș-, Odorheiu-, Ciuc- és Treiscaune-megyék területére. Arad: Arad- és Hunedoara-megyék területére. Sibiu—Nagyszében: Făgăraș-, T.-Mare, T.-Mică, Alba- és Sibiu-megyék területére.

Két milliárd leit fektettek be 1937-ben Bucurestiben új vállalatok

A bucuresti-i kereskedelmi és iparkamara kimutatást készített az 1937 év folyamán a fővárosban alakult új vállalatokról. Ebből a kimutatásból kitűnik, hogy 1937. folyamán a bucuresti-i céghivatálnál 3289 egyéni és 501 társasceget jegyeztek be. Nem érdektelen megemlíteni, hogy 1936-ban ugyancsak Bucurestiben az egyéni cégek száma 3100, a társascegek pedig 467, míg 1935-ben az egyéni cégek

2673 és a társascegeké 457 volt. Így tehát a legutóbbi három esztendőben a fővárosban összesen 9062 egyéni és 1424 társasceget jegyeztek be.

Érdekes, hogy a legtöbb céget 1937-ben jegyezték be és az ekkor befektetett tőkék elérik a 2 milliárd leit. Ez az összeg csúcsteljesítményt jelent a legutóbbi 14 esztendő adataival szemben.

Ujjászervezik a legfelsőbb kartell-bizottságot

Ion Gigurtu, ipar- és kereskedelemügyi miniszter programjának végrehajtása során tanulmány tárgyává tette a kartellek problémáját is. Mindenekelőtt arra törekszik, hogy ujjászerveze a kartellek legfelsőbb bizottságát, amelynek egyébként a miniszter eddig is tagja volt. A kereskedelemügyi miniszter módot akar nyújtani az említett bizottság hathatósabb tevékenységére.

A tervek szerint a lehető legalaposabban áttanulmányozzák a kartellek által beküldött jelentéseket és főképen az áralakulások tényezőit, valamint azt, hogy a kartellekről szóló megegyezés mennyiben befolyásolta az abban

résztevő vállalatok által forgalomba hozott cikkek árát. Tanulmány tárgyává teszik azt is, hogy egyes kartellek esetében lehetetlenné válik a verseny. Ilyen esetekben azonnali intézkedéseket akar a miniszter fogantatni.

Még ennek a programnak megvalósítása előtt történt, hogy az üveg-kartell önként megszűnt. December 8-án tartottak ugyanis ülést az üvegkartell képviselői és ezen az ülésen a Diciosantmartin—dicsőséztmartroni gyár felmondta a kartell-egyezményt. A felmondás értelmében a kartell egy éven belül megszűnik. Az üvegkartell egyébként 10 esztendővel ezelőtt alakult.

Új adóügyi kimutatás készül

Enescu pénzügyi alminiszter megállapította, hogy a pénzügyminisztérium statisztikai szolgálata nem működik a szükségleteknek megfelelően és ezért pontos kimutatás elkészítését rendelte el arról, hogy milyen adónemek alapján folynak be bevételek és hány fizikai adóalany van. Ez a kimutatás magában foglalja részletesen mindazokat, akik kereskedelmi ipari, jövedelmi, mezőgazdasági, stb. adót fizetnek. Ugyancsak kimutatást készít a minisztérium az összes részvénytársaságokról is, feltüntetve az azokra vonatkozó összes adatokat.

Az új buzakiviteli prémium megállapítása

Stan Ghițescu szövetségi miniszter ülésre hívta össze a buzaértékesítő bizottságot, annak megállapítása végett, hogy milyen összegű kivitelí prémiumot fizessenek az 1938 január 10-ike és február 10-ike között történt buza-kivitel után. A szövetségi miniszter kijelentette, hogy a kivitelí prémiumokat haladék nélkül folyósítják, így tehát az exportőrök teljes nyugalommal folytathatják a kivitel lebonyolítását.

Megkezdődött az adómérséklések keresztülvitelének tanulmányozása

C. Procopiu, a pénzügyminisztérium vezértitkára megkezdte a kormány tervének keresztülvitelére a megfelelő adókönnyítések tanulmányozását. A vezértitkár rendeletet adott arra, hogy országos kimutatást készítsenek a tíz hektáron aluli kisbirtokokról. Savu pénzügyminiszter tervel szerint ugyanis ezeket a földbirtokokat mentesítik az adó alól. A kimutatás tájékoztatásul szolgál annak megállapítására, hogy mennyivel csökkennek az állam bevételei ennek a tervnek keresztülvitelének esetén. Ugyancsak megkezdtek a só és a szilvapálinka árszállításának előkészítését.

== SZIGORUBB VÁMVIZSGÁLAT. Bucurestiből jelentik: A pénzügyminisztérium arról értesült, hogy az utóbbi időben a külföldre utazók nagymennyiségű lei-bankjegyet vittek magukkal. Ennek megakadályozására, valamint annak megelőzése végett, hogy más valutákat is kivigyenek, a pénzügyminisztérium utasította a vámhatóságokat az alaposabb vizsgálatra.

Hirdessen az Aradi Közlöny-ben

Kövessen a trópusok hívását!

14 pompás téli trópusi utazás a Hamburg-America Linie legszébb hajóival az Antillákra, Közép-Amerikába, Mexikó, Florida és az Amazon vidékére

HAPAG világutazása a „Reliance“ luxusgőzessel 130 nap — 5 világrész

Eletének legszebb utazása!

Információk prospektusok:

KUNSTLER utazási és vizumirodában
AkAD, Bul. Reg. Maria 24. — Tel. 10-89

Vetőmagkiállítás és gazdahét Cluj-Kolozsváron

Gazdag és tartalmas program várja Ardeal-Erdély gazdaközönségét, a február 20-26 napjain rendezendő kiállításán, amelynek egyik kiemelkedő pontja lesz a február hó 20 és 26 napján tartandó vetőmag kiállítás és vásár. Ez a legkedvezőbb alkalom a tavaszi vetőmag és vetőgumó feleslegének értékesítésére és a szűk ségletének közvetlenül a termelőktől való beszerzésére. A kiállításon a gazdaközönség birtokegőreikre való tekintet nélkül mutatja be termelvényeiknek legjavát. A kiállításon az E.G.E. és gazdaköri fiókjainak kisgazda tagjai nem fizetnek helydíjat. Kívánatra az E.G.E. díjtalanul vállalja a beküldendő anyag izléses elrendezését és a kétnyelvű feliratok elkészítését. A kiállításon való részvétel és a kiállítás látogatásának megkönnyítése céljából az E.G.E. utazási, áruszállítási kedvezmény engedélyezését kérte a C.F.R.-től, amelynek feltételeit idejében közölni fogja a napi sajtó útján.

Az E.G.E. gazdaköri fiókjai ezalkalommal társas tanulmányi kirándulásokat rendeznek, vagy az engedélyezendő C.F.R. kedvezmények, vagy a csoportos utazásokra külön engedély nélkül is érvényes állandó vasúti kedvezmények mellett. Ha a csoportok a kiránduló állomásokra térnek vissza és kifizetik a menetérti jegyet, a C.F.R. a következő kedvezményeket adja: legkevesebb 20 személynek 50 százalék és legkevesebb 48 személynek 60 százalék a rendes ártól.

A kiállítás, — mely egyúttal vásár is, — a legkedvezőbb alkalom a vetőmag-forgalom első kézből való lebonyolítására. Ehez készséggel nyújt segédkezet az E.G.E., — a kereslet és a kínálat nyilvántartásával s közvetítésével. A kiállításon és vásáron, több bel- és külföldi vetőmag-nemesítő és utántermelő gazdaság vesz részt.

Szovjetdiplomata és katonai attasék tömegperének főtárgyalása kezdődik januárban Moszkvában

Varsóból jelentik: A lengyel lapok moszkvai jelentése szerint január második hetében megkezdődik az utóbbi hónapokban felfüggesztett orosz diplomaták tömegperének főtárgyalása. Eddig összesen tizennégy nagykövetet és követet, valamint nyolc katonai attasét rendeltek vissza külföldről és tartóztattak le ellenforradalmi tevékenység miatt. A visszarendelt diplomaták között van Bezadian buda-

pesti orosz követ is. Moszkvában úgy tudják, hogy a közeli napokban visszarendelik Stein római nagykövetet és Raskolnikov szófiai követet is.

Ugyancsak varsói lapjeleentések szerint a moszkvai helyőrség tagjai sorában Stalin-ellenes összeesküvést fedeztek fel és tömeges letartóztatást eszközöltek.

Rádióműsor

— Romániai időszámítás. —

SZOMBAT, JANUÁR 8.

Bucaresti. 6:30: Ritmikus torna, hírek, reggeli hangverseny gramofonlemezek. (Landschulz: Polka. Jessel: Virágok násza. Waldteufel: Ószi hangulat. Favilla: Az erdő csendje.) Utána: háztartási és gyógyászati tanácsok. 13: Időjelzés, időjárásjelentés, kulturális hírek, sport, vízállásjelentés. 13:10: Déli hangverseny. Keleti képek. (Gramofonlemezek.) 14:10: Időjelzés, időjárásjelentés, hírek. 14:35: A hangverseny folytatása. 15: Felolvasás. 17: Ora strajerilor. 18: Időjelzés, időjárásjelentés. 18:01: Angol zene gramofonlemezek. 19: Emil Riegler Dinu téli turisztikai előadása. 19:15: Szimfonikusok. 20:10: Rádiógyegetem. Eugen Lovinescu előadása. 20:25: Opera- és operetttrészetek. Műsor: Thomas: Mignon. Kálmán: Cirkuszhercegnő. Lehár: Cérvics. Lehár: Paganini. Verdi: Traviata. Lehár: Vig özvegy. (Gramofonlemezek.) 21: Rádiózenetek. 21:15: A

Ghindă jazz-zenekar hangversenye. Jean Moscopol énekszámával. 22:30: Hírek, sport. 22:45: Éttermi zene közvetítése. 23:45: Hírek a külföldre franciául és németül.

Budapest I. 7:45: Torna. Utána: Hanglemezek. Kb. 8:20: Étrend. közlemények. 11:00: Hírek. 11:20: „Sas Ede elbeszéléseiből. (Felolvasás.) 11:45: Mit nézzünk meg? 12:10: Nemzetközi vízjelzőszolgálat. 13:00: Déli harangszó. Időjárásjelentés. 13:05: Ladányi Ilonka, az Operaház tagja énekel zongorakísérettel. 13:30: Hírek. 13:50: Kálly Jenő zongorázik. 14:20: Pontos időjelzés, időjárás és vízállásjelentés. 14:30: Hanglemezek. 15:40: Hírek. 16:00: Árfolyamhírek, piaci árak, élelmiszerárak. 17:15: „Versenyzőink gyakorló munkája. Közvetítés a Margitszigeti fedett uszodából. Beszélő Pluhár és Pósta Péter dr. 17:45: Pontos időjelzés, időjárásjelentés, hírek. 18:00: Mit üzen a rádió? 18:30: Rác Béla és cigányzene-kara. 19:20: Harc a magyar jobbágy felszabadításáért. Pálffy Ilona dr. előadása. 19:50: Guttenberg György és jazzzene-kara játszik. 20:40: B. Nagy Gergely. Életkép négy felvonásban. Irta: Vitéz Miklós. Utána kb. 22:40: Hírek, időjárás-

jelentés. 23:10: A rádió szalonzenekara. 0:25: Pertis Jenő és cigányzenekara muzsikál. 1:05: Hírek.

Budapest II. 18—18:25: Missziós üzenetek. 18:50—19:15: Mezőgazdasági félóra. 19:25—19:45: Cigányzene. 19:50—20:15: Keresztury Dezső dr. előadása Arany Jánosról. 20:45—21:10: Tánclemezek. 21:15—21:35: Hírek. 21:40—kb. 23:00: Hangverseny közvetítése.

Legújabb könyvek

— Ivan Cankar: Jernel szolgáló. Cankar rávra méltán büszke Jugoszlávia s abban a maroknyi, de magas kulturájú nép a szlovénség. Mert Cankar nemcsak a szovén irodalom legnagyobb elbeszélője, hanem az egész délszláv, sőt bátran állithatjuk: az egyetemes szláv irodalomnak is a legklasszikusabb értékű képviselői közé tartozik. Helyét közvetlenül a nagy oroszok, Dosztojevskij, Turgenyev, Goncsarov, Tolsztoj, Csehov, Gorkij mellett, velük egyvonalban kell kielőlnünk. Korai halála óta még husz esztendő sem múlt el s műveinek javarésze már időformán az összes európai nyelvekre le van fordítva. Cankar Iván a szlovén irodalomnak épp oly forradalmi jelensége, mint nálunk Ady. Két regényét adjuk most egyszerre a magyar olvasó kezébe. A magyarság szempontjából különös érdekességet kínál a „Mihászna Markó és Mátyás király“ c. regény, amely a szlovén néplélek alaptermészetét boncolja a gazdag Mátyás-hagyomány legedzős háttérében. A másik regény, a „Jernel szolgáló“ és az ő igazsága“ című, amelyet az író maga is lessikerütebb művének tartott — szinte biblikus erejű irás az isteni igazság és a felebaráti szeretet lényegéről. Nyugat kiadás, 208 lap, vászonkötésben 158.— Lei minden könyvkereskedésben, vagy Lepagenál Cluj. Kérje a Nyugat könyvek jegyzékét.

— E. Hemingway: Különös társaság. Hemingway regényének Európajáró amerikaiak a szereplői, nyugtalan és nyughatatlan fiatal emberek, nők és férfiak, akik spleenjükkkel és elintézetlen lelki konfliktusaikkal hányódnak a kontinensen. Párisban, Dél-Franciaországban és a spanyol kisvárosok napsütésben izzó vendéglőinek ponyvai alatt öntik ki lelküket egymás előtt. A regény főszereplője Cohn Róbert író és ökölvívó, a másik főszereplője egy örökké részeg, felelőtlen alak, ki hitelezői elől menekül, de annyi hitelezője van, hogy minduntalan belebotlik valamelyikbe, ami azonban legkevesebb sem befolyásolja örök jókedvét. A regény mellékszereplői hasonlóképpen ütődött és élményre szomjazó amerikaiak, akik végül mind levonulnak Spanyolországba. A befejező epizódban végleg tisztázódik egymáshoz való viszonylatuk, Hemingwaynak pedig alkalma nyílik megcsillogtatni káprázatos írásművészetét a spanyol bikaviadalok döbbenetesen élhető leírásával. Szaggatott, vakmerően modern, látszólagos hanyagsága ellenére végtelenül gondos, kulturált stílusa a legmerészebb művészi teljesítmények egyike. Könyve kirobbanó sikert aratott s felejtethetetlen élménye marad minden olvasójának. Hemingway: „Különös társaság“ Pantheon kiadásban, igen szép kiállításban 276 lap, füzve 125 lej, kötve 158 lei minden könyvkereskedésben, vagy Lepagenál Cluj. Kérje a Pantheon újdonságok jegyzékét.

APRÓ HIRDETÉSEK

Egy apróhirdetés 20 lej. Minden további 10 szóig csupán 2 lej.

LEVELEZÉS

„Barátság — később házasság“ jellegű levele van a kiadóban. 334

ALKALMAZÁS

Nevelőnőt román nyelvtudással 3-5 éves két gyermek mellé azonnakra keresek. Cim a kiadóban. 333

Deutsches Kinderfräulein, mit rumänischer Sprachkenntnis, wird zu einem 6 jährigen Mädchen, für tagsüber aufgenommen. Arad, Calea Radnei No. 44. 341

Háziasszony támaszául 15 év körüli jobb lányka felvétetik nyugdíjas főtisztviselő párhoz. Cim a kiadóban. 331

Perfekt német-magyar-román gyors- és gépirónó hosszú praxissal állást keres. Megkeresések „Megbízható“ jellegűre a kiadóba kérek. 332

LAKÁS

Butorozott szobát

elegánsan berendezve, fürdőszobával, központban keres előkelő uriember. Cimeket az aradi törvényszéken Cabinetul II. Instrucție címére, vagy az Aradi Közlöny kiadójába kérjük leadni.

Lakást keresek 2 2 szobást, 2 3 szobást a Fischer Eliz-palota közelében. Cim a Fischer Eliz-palota házmesterénél. 337

VÉTEL, ELADÁS

Ford és Hanomag traktorok, tégla- és cserép-prések, esztergapanadok, szállagfűrészek, 60 HP. Diesel. 16—20 HP. petróleum-motorok, egy közséi tüzfűcskendő, 4—6 HP cséplőgarnitúrák, hengerek, malom-gépek, rovátkoló- és sziszológép, 120 és 200 HP. stabil gének szabadalmazott herefejtő készülékek kaphatók: Desider Friedrich, Timisoara IV., Strada Vespasian No. 4. 247

Használt, jókarban levő gyermekkoszt megvételre keresek. Cimeket a kiadóba kérek.

ÜZLET

Betársulnék komoly ipari vagy kereskedelmi vállalatba egymillió készpénztőke erejéig. Discretio biztosítva. Komoly ajánlatokat „administrator“ jellegűre a fiókiadóhivatal továbbít. 339

Átvennék, esetleg betársulnék biztos egyszisztenciát nyújtó üzletbe vagy ipari-üzembe megfelelő tőke és garanciával. Érdeklődni: Str. Cicio Pop 1, kapu alatt jobbra, Bünyóné. 336

INGATLAN

Micalaca Nou-n házak és telkek olcsón eladó. Pálmái János, Micalaca. 316

KÜLÖNFÉLÉK

Vacuum és gáz minőségi áru

Haláleset

elutazás, költözködésből kifolyólag veszek készpénzért ocska butorokat, ruhaneműeket, ágyneműt, matracot, szőnyeget, varrógépet, egész lakberendezést, könyveket, festményeket, hangszereket, makulaturapapírt, ócskavasat, padlásholmit, — Vásáro'ok lakásban és padlásán heverő bármilynemű felesleges holmit, lím-lomot stb Vidékre is megyek. Cimeket az Aradi Közlöny kiadójába, vagy lakasomra. Levelezőlap- vagy személyes hívásra házhoz jövök. Gojdu-uca 5 Steiner Sándor.

Felelős kiadó: Némethy Gábor